20 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԱՊՕՆԷ ՇԷՐԱՅԹԼԱՐԸ

	12 աղլըք	6 աղլըք	3 աղլըք
ՍԷՐԱՄՊՕԼ	140 ղր.	70 ղր.	40 ղր.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէճմուասը 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՇԷՐԱՅԹԼԱՐԸ

1ինճի, 2նճի վէ 3նճի սահիֆէ դրա. 3
4ունճու սահիֆէ 1նի 10բ. հա. » 3
Մէքթուպլը նաֆիյալ տաիր պէնտալէր ըէտտ օլունմազ վէ ալէնի օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր.

Նառաթխանէսի, Սիրքէճիտէ Պաբը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիֆթէլէկեան մաթպաասընտա տըր. Գէսիֆէի մէվատտա հագգընտա կազէթանըն սահիպը մէսուլ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա.

ԿԻՒՆԼԻՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ցին վիւրուտ իտէն Եվրոպա կաչէֆլիյալըրնտա կէօրիւլէն թաֆսիլաթա կէօրէ, Պէյկրատ Օսմանլը սէֆիրի Զիյա պէյ հազրէթլէրի՝ իթիմատնամէսինի Սրրպիսթան հէյէթը նիյապէթինէ թէսլիմ էյլէտիկի սըրատա իրատ իթտիկի մէգալէտէ, զաթը հազրէթը Բասիլաճինին գըրալ Ալէքսանտր իլէ Սրրպիսթան հագգընտաքի թէվէճճիւհաթը Միլլիւքանէլէրինի թէպլիղ էյլէմիշ օլտուղընտան, հէյէթը նիյապէթ րէիսի Մ. Րիսթիչ՝ ճէվապէն «Զաթը շէվքէթսիմաթը հազրէթը Բասիլաճինի միւկիլլու պիր Բասիլաճը մուազզամըն թէվէճճիւհէ Սրրպիսթանըն նաիլ օլտուղը սէֆիրին թէէմին էյլէմէսինտէն տօլայը ֆէվգէլատէ պախտիյար վէ միւֆթէխիր օլտուղըմըզը, վէ Սրրպիսթան հիւքիւմէթինին էէկեանէ արզու վէ մագսէտը՝ սալթանաթը Սէնիյէ իլէ թէյէմմիւնէն ճէյան էթմէքտէ օլան միւնասէպաթը թասֆիյէ տօսթանէյի գ.ըթ գաթ թահքիմ վէ թազվիյէ իթմէքտէն իպարէթ օլտուղը արզ ու պէյան իտէրիմ» տէմիշ տիր.

Ինչպու բէանը գալպուլատ խարիճիյէ նազըրը ժէնէրալ Կրուիչ տախի հազըր պուլընմըշ տըր.

——

Պէրլին 15 մայիս.—Թարաֆը հազրէթը Բասիլաճիտէն Ալէմանիա իմբէրատօր վէ իմբէրաթօրիչասընա իհտա պույրընան Իմթիյազ վէ Շէֆագաթ նիշանլարընը միւշարէիլէյհիմայա թէսլիմ էյլէմէք մէմուր պուլունան միւշիր Ալի Նիզամի բաշա հազրէթլէրի՝ մայէթը մէնսուպէսի իլէ պէրապէր պու կիւն էօյլէտէն սօնրա Պէրլինէ միւվասէլէթ իթմիշ, վէ Օսմանլը սէֆիրի Թէվֆիգ պէյ հազրէթլէրիյլէ մէմուրինը սէֆարէթ թարաֆընտան շիմէնտիֆէր իսթասիօնընտա իսթիգպալ օլունմըշ տըր. Բաշաի միւշարէիլէյհ մայէթլիլէ պէրապէր Գայզէրհօֆ օթէլինէ էնմիշ տիր.

*

Խուսուսի մալիւմաթա կէօրէ, Ալի Նիզամի բաշա հազրէթլէրիյլէ մայէթինէ պու կիւնլէրտէ Պէրլին սէֆիրի Թէվֆիգ պէյ հազրէթլէրի թարաֆընտան պիր զիյաֆէթ վէրիլէճէք վէ պունտա Ալէմանիա րիճալը մէմուրինի տախի հազըր պուլընաճագ տըր.

——

Պէրլին 13 մայիս.—Իթալիա գըրալընըն սուրէթը մուխթէշէմէտէ գապուլի մագսատիյլէ ֆէվգէլատէ հազըրլըգ կէօրիւլիյօր. Գըրալիչա Մարկարիթանըն տա Պէրլինէ կէլմէսի մէմուլ ատտ օլունըյօր. Իմբէրաթօրիչա Աւկուսթա Վիգթօրիա՝ պու տէֆա տախի միւշարէիլէյհայա պիր տավէթնամէ կէօնտէրմիշ տիր. Գըրալիչա Մարկարիթա կէլէճէք իսէ, գըրալըն պէրատէրի տիւգ տ'Աօսթ իլէ զէվճէսինին կէլէճէքլէրի իւմիտ օլունըյօր. Պիյարիս բէնոր վիւքէլա Մ. Գրիսբինին գըրալ իլէ պիրլիքտէ Պէրլինէ կէլմէսի հագգընտա շիւպհէ օլունմազա պաշլանմըշ տըր. Իթալիանըն ահվալը հազըրէի բօլիթիգիյէսի միւշարէիլէյհ բէնոր վիւքէլանըն Րօմատա գալմասընը իճապ իթմէքտէ տիր.

Իթալիա գըրալընըն Պէրլինէ ազիմէթինտէ, Ջուիցէրիատան միւրուր իտէճէկի՝ Ջուիցէրիա հիւքիւմէթը ճիւմհուրիյէսինէ բէսմէն թէպլիղ օլունմըշ օլմազլա, միւշարէիլէյհին սուրէթը գապուլինի թէզէքքիւր իթմէք իւզրէ Ջուիցէրիա մէճլիսը վիւքէլասը ֆէվգէլատէ օլարագ ագտը իճթիմա իթմիշ տիր.

——

Պէլկրատտան իշար օլունտուղընա կէօրէ, գըրալ Միլան՝ գըրալիչա Նաթալինին Պէլկրատա ավտէթ իթմէսի իւզրէ օլտուղընը իսթիմա իթմէսի իւզէրինէ Պէլկրատա ավտէթ միւսաատէ իթմէմիշ իսէ տէ, հէր կիւն մուխապէրէի թէլէկրաֆիյէ վէ թահրիրիյէտէ պուլընտուղը Ալէմանիանըն Պէլկրատ սէֆիրի գօնթ տը Պրայ՝ գըրալիչա Նաթալինին պաշգա պիր զէմանտա գատար Սըրպիսթանա տախիլ օլմայաճաղը հագգընտա թէէմինաթը գաթիյէ իթա իթմիշ օլտուղընտան, գըրալ Միլան՝ սէյահաթընտա տէվամ գարար վէրմիշ տիր.

——

Բարիզտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, կէչէն բազար կիւնիւ սէրկիյի ումումիյէ 160,000 քիշի տախիլ օլմուշ տըր. Միսլի զայըը մէսպուգ օլան իշպու գալապալըգտան տօլայը սէրկինին միւխթէլիֆ նօգթալարընտա կէչիտ տէօնմէք միւմքինսիզ պիր հալէ կէլմիշ վէ սէրկինին պազը գըսըմլարընըն գաբանմասընտա մէճպուրիյէթ հասըլ օլմուշտուր. Թիճարէթ նազըրը՝ զիյարէթճիլէրին սէրկիյէ տուխուլլէրինի գօլայլաշտըրմագ իչիւն թէտապիրը լազըմէ իթթիխազ իտէճէք իմիշ.

——

Իթալիատա վագը Լիվօրնօ շէհրինին 1849տա Աւսթրիալըլարա գարշը միւտաֆաա օլընմասընըն էլլինճի սէնէի վիւրուտու մինասէպէթիյլէ ախիրէն շէհրը մէզգիւրտէ 60 գատար Իթալիան ճէմիյէթլէրի՝ էօնլէրինտէ միւզիգա թէրէննիւմսազ օլարագ հալտէ Ֆրանսա գօնսօլօսխանէսի բիշկիահընա կիտէրէք, Ֆրանսա հագգընտա նիւմայիշաթը թէվէճճիւհքեարանէտէ պուլընմըշլար, վէ քէնտի թէպրիքաթլարընը Ֆրանսա րէիսը ճիւմհուրընա թէպլիղ իթմէսինի գօնսօլօստան րիճա իթմիշլէր տիր.

(Տիկէր պազը հավատիսաթ իչիւն սօն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլունա.)

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 16 մայիս

Եէնի Գօնթուար տ'էսգօնթ պանգասընըն սէրմայէսի՝ պիր մուվաֆֆագիյէթը ազիմէ իլէ իմզա իտիլմիշ տիր. Թալէպ օլընան սէրմայէ՝ 40 միլիօնա պալիղ օլմագտա իտի. 20000 քիշի Թարաֆընտան Թագրիպա 180 միլեօն ֆրանգ իմզա իտիլմիշ տիր. Մումայիլէյհ միւն 3աէ 2 գըսմը՝ Գօնթուար տ'էսգօնթըն էսկի հիսսէտարլարը օլուպ, պունլար՝ քէնտի հուգուգը րիւճհանիյէթլէրինի իսթիմալ իթմիշլէր տիր.

Պանգը մէզգիւրա նաասպ ու թային օլընան իտարէ մէմուրլարը չուաթ իտէճէքլէր տիր.

Պանգը տը Ֆրանսըն վէքիլի Մ. Մալէ, Գրէտի Մօպիլիէնին միւտիրի Մ. Տրնօրմանտի, Պանգը Օսմանիտէն Մ. Պէրժէ, Պանգը տը Գօնսթանթինօբլտան Մ. Վլասթօ, վէ Մ. Շիւմպէրկէր.

Նիւ Եօրգ 17 մայիս

Մ. Սալօմօն Հիրշ՝ Տէրսաատէթտէ Միւճթէմէար Ամէրիգա սէֆիրլիկինէ նասպ ու թային գըլընմըշ տըր.

(Խուսուսի Բէլճիր-ֆէօր)

Պէրլին 16 մայիս

Հուգուգ ու սաայիշի վիգայէ իթմէք մագսատիյլէ Պրանտէպուրկտան Սիլէզիայա 2 թապուր բիյատէ ասքէրի սէվգ ու իզամ օլունմուշ տըր.

Իմբէրաթօր՝ վէքիլլէրի հուզուրընա գապուլ իթմիշ օլմազլա, մէսէլէնին գարիպէն ֆասլ ու թէսվիյէ օլընաճաղը մէմուլ տըր.

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՏԻՆՆՔԻ

ՄԻԼԼԷԹ ՄԷՃԼԻՍԸ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

Միլլէթ մէճլիսը ումումիսի՝ տէվրէի հազըրէսինին 13ինճի վէ սօն իճթիմայը օլարագ, տիւնքի ճումա կիւնիւ Գալաթա Խօրհրդարանընտա Բաթրիգ Ամն. Տ. Խօրէն Սրբազան հազրէթլէրինին Նախագահութիւնը վէ Տօգթ. Թիրեաքեան էֆէնտինին Ատենապետութիւնը թահթընտա սաաթ 7 պուչուգտա ինիգատ իթմիշ, էվվէլա 36 Երեսփոխան հազըր պուլընմըշ վէ պու ատէտ բէյտէրբէյ 62յէ պալիղ օլմուշ տըր.

Բէգզալիք սապըգ Կրօն. Ժողովըն մուհասէպէսի (Համարատուութիւն) Օրակարգտա միւնտէրիճ օլտուղընտան, մէզգիւր Կրօն. Ժողով Ատենապետի Խրիմեան Ամն. Տ. Մկրտիչ Սրբազան տախի հազըր պուլունմըշ տըր.

Մէճլիսին քիւշատընը միւթէագըպ մուամէլէի գալէմիյէ օլարագ 9, 10 վէ 11ինճի իճթիմալարըն զապթնամէլէրի՝ պազը թաատիլաթ ու թասհիհաթըլա գապուլ օլընմըշ, վէ Հիսար-Գօյանը քէօյ Երեսփոխանը Մարկոսեան Արամ էֆէնտինին իսթիֆասը ըէտտ իտիլմիշ տիր.

*

Բաթրիգխանէ պինասընըն թէֆթիշինէ մէմուր գօմիսիօն՝ իգմալը միւզաքէրաթ իտէրէք բաբօրթօսընը կէթիրմիշ օլմազլա, պատէլգրաա, մէզգիւր բաբօրթօնըն պէրայի թէտգիգ տիւնքի մէճլիս զապթնամէսինէ գայտ օլընմասընա վէ Օրակարգա նագլ իտիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր.

*

Բէգզալիք Միլլէթ մէճլիսինին նիզամնամէի տախիլիսի գօմիսիօնը տախի իգմալը մէզգուրիյէթ իտէրէք, պիր թագրիրաթը մախսուսէ իլէ նիզամնամէի մէզգուրըն թաատիլ վէ թասհիհ իտիլմիշ սուրէթինի մէճլիսէ կէթիրմիշ օլտուղընտան, մէճլիս՝ իշպու նիզամնամէ մէսէլէսինի տախի Օրակարգա կէչիրմէկէ վէ մազպուտ սուրէթլէրինի Երեսփոխանլարա թէվզի իթմէկէ գարար վէրմիշ տիր.

*

Բէգզալիք Դիւան թարաֆընտան Միլլէթ մէճլիսինէ Բաղ. Ժողովըն պիր մէքթուպը տախի թագտիմ օլընըպ, պունտա Բաղ. Ժողով՝ իքի սէնէլիք միւտտէթը մէմուրիյէթինին խիթամ պուլտուղընը պատէլ իշար, քէնտիսինին խալէֆինին նասպ իթմէք խուսուսունա էհէմմիյէթը ազիմէ վէրմէսինի Միլլէթ մէճլիսինէ թէքլիֆ իթմիշ պուլընմըշ տըր.

Սուրէնեան Աւետիս էֆ. պու պապտէ իրատը քէլամ իլէ, Սահմանադրութեան 61ինճի պէնտինի թէրճիմէ իտէրէք, պէնտը մէզգիւրտէ տէվրէի սէնէվիյէնին քիւշատ վէ սէտտ ու պէնտինտէն պահս օլունմալըղընը, իլա Միլլէթ մէճլիսը ումումիյէնին՝ տէվրէի սէնէվիյէսի նիհայէթլէրինտէ Բաղ. Ժողովըն մուհասէպէսինի իթթիխազ էյլէյէճէկի միւսաարահ պուլընտուղընը պէյան իթտիկտէն սօնրա, Բաղ. Ժողովըն իսթիֆանամէսիյլէ պէրապէր բաբօրթօսընը տախի իթթիխազ թալէպ պուլընմըշ տըր.

Արսլանեան սաատէթլու Ստեփան բաշա՝ տէվրէի սէնէվիյէնին քիւշատ վէ սէտտ ու պէնտի հագգընտա պազը իզահաթ վէրէրէք, օ կիւնքի ինթիխապ իլէ տէվրէի հազըրէյի սէտտ ու պէնտ իթմէք, վէ էրթէսի ինթիխապ իլէ տէ տէվրէի ճէտիտէյի քիւշատ էյլէմէք թէքլիֆինտէ պուլունմըշ տըր.

Սրվաճեան Կարապետ էֆ. շիմտիքի Բաղ. Ժողով նամընա իրատը մէգալ իտէրէք, կէլէն մէքթուպըն ատէթա պիր իխթարնամէ վէ նիզամը տախիլիսինտէ պիր իսթիֆանամէ օլտուղընը, վէ միւտտէթը մէմուրիյէթլէրի մայիսըն 30տա խիթամ պէզիր օլուպ, օ զէմանտան տիւնէ գատար պիր գաչ կիւն զարֆընտա իսէ մախթուպ սուրէթտէ հազըրլանամայաճագլարը տէքքեար պուլընարագ, բաբօրթօլարընը պիր սուրէթը բէրֆայէ վէ մունթազամէ հազըրլայապիլմէք իչիւն Բաղ. Ժողովըն մուհասէպէթընըն գաբանտըղը մայիս 31է պէքլէյէճէքլէրինի պէյան իթմիշ տիր.

Ետուսեան Տիգրան էֆ. Բաղ. Ժողովըն հիսապլարընըն կիւնիւ կիւնիւնէ թանզիմ ու թէսվիյէսի միւմքին օլտուղը վէ տահհէն պէքլէմէք լազըմ կէլտիկինի պէյան իթմիշ, վէ շիմտիքի Վարչութիւնըն խալէֆինին ինթիխապընա տէկին մէմուրիյէթինտէ տէվամ իթմէսի լուզումընտա տախի պազը Երեսփոխանլարըն թէքլիֆինի թէքրար էյլէմիշ տիր.

Սաատէթլու Նուրեան Յովհաննէս էֆէնտի հազրէթլէրի տախի պու միւտալէայը պէյանը էֆքեար իտէրէք, շունքի ինթիխապ մէճլիսին սէտտ ու պէնտի ինթիխապը օլտուղը հասէպիլէ, էլան մագամը մէմուրիյէթինտէ պուլընան Վարչութիւն հէյէթինին միւսթէֆի (Հրաժարեալ) ատտ իտիլէմէյէճէկինի տէրմիյան իթմիշ իսէ տէ, Ստեփան բաշա՝ կէլէճէք ինթիխապտէ Նիզամէն էէնի Վարչութիւն ինթիխապ իտիլէճէկի ճիհէթլէ սապըգըն մուհաֆազասը միւմկին օլամայաճաղընը պէյան իթմիշ տիր.

Պու միւպահասայը միւթէագըպ մէճլիս՝ էէնի Բաղ. Ժողովըն ինթիխապընա, վէ շիմտիքի Բաղ. Ժողովըն ինթիխապլարընտա տախի՝ էէնիլէրին ինթիխապընա գատար վազիֆէլէրինտէ տէվամ իթմէլէրինէ գարար վէրմիշ, վէ պու գարարըն սօնրա Օրակարգա նագլը միւզաքէրէ օլընմըշ տըր.

*

Օր-նշ-ր Ա.

Սապըգ Կրօն. Ժողով մուհասէպէսինին տէվամը միւզաքէրէսի.

Պու պապտէ էն էվվէլ Ղազարոսեան Քրիստոստուր էֆ. իրատը նութգ իտուպ, պաշլըճա մէսաիլը տախիլիյէ հագգընտա մուախէզէյի հավի պիր իթիրազնամէ գըրաաթ իթմիշ, վէ պատէհու Պէրպէրեան Ռէթէոս էֆ. մէվզուի խիթապը չըգարագ իրատը մէգալ իլէ, սապըգ Կրօն. Ժողովըն պախսուսու իտարէի միլլէթին պիր պուհրանը զէմանընտա մէմուրիյէթ տէրէօհտէ իթտիկի նազարը մէմնունիյէթլէ կէօրիւլիր իսէ տէ, մէճլիսը մէզգիւրըն մուհասէպէ բաբօրթօսընտա քէլամ վէ հուֆաթտան պաշգա պիր շէյ օլմատըղընը մուգատտէմ մագամընտա զիքր իթտիկտէն սօնրա, Ընծայարան վէ բուհանի կազէթա վէ Այցելու հօվիւլէր մէսէլէլէրինէ նագլը քէլամ իտէրէք, Ընծայարան հագգընտա տէմիշ տիր քի, «Կրօն. Ժողովլար իլէ Ցանձնաժողովլարըն՝ պու մէսէլէ իլէ մէշղուլ օլմալարը՝ պիզիմ քիլիսէճէ վէ միլլէթճէ աճ վախիմիզէ նազարէն պիւսպիւթիւն զարիֆ վէ վահի պիր շէյ տիր. Ընծայացուլար՝ մէշհուր Եպիսկոպոսլարըն տէրս սէօյլէտիքլէրի քիլիսէտէ հազըր պուլընարագ մէզգիւր տէրսլէրի իմթիհան իտէպիլիրլէր. Պիզիմ քիլիսէմիզ՝ բուհանի մէքթէպլէրիմիզ օլմալը տըըլար. պիզ բէճհապին իլէ ճէօմաաթը էքմէքլէրինտէն թէֆրիգ իտէմէյիզ.»

Պէրպէրեան էֆ. բուհանի կազէթանըն իսթիյարը Թաթիլի հագգընտա տախի իգզահաթ թալէպ իթտիքտէն սօնրա, սապըգ Կրօն. Ժողովըն՝ մէվճուտ կաթողիկոսլուգլար հագգընտա իխրազ էյլէտիկի սուրէթը մուամէլէի ինհիրաֆքեարիյի տախի մէվզուը պահս իտէրէք, մէճլիսը մէզգիւր թարաֆընտան Ս. Էջմիածին Կաթողիկոսը Վեհ. Տ. Մակար Սրբազան հազրէթլէրի հագգընտա տիկէր հիչ պիր կաթողիկոս վէ հիչ պիր Կրօն. Ժողով զէմանընտա կէօսթէրիլմէտի հիւրմէթ ու րիայէթ վէ մէտհիյէլէր վագը օլտուղընը, վէ լաքին Սիս վէ Աղթամար կաթողիկոսլուգլարը հագգընտա հիչ պիր էսէրը ինհիրամքեարի իպրազ իտիլմէտիկինի զիքր իտուպ, պու հալին սըրը ու հիքմէթինի իզահա կիրիշմիշ իսէ տէ, օ արա Նախագահ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի մէճլիստէն միւֆարէգաթ իթմիշ օլտուղընտան, Երեսփոխանլարըն պազըսը՝ Պէրպէրեան էֆէնտինին պու նութգա հագգընտա մէգալէի մուախէզէքեարանէսինէ տէվամ իթմէսինի թալէպ, վէ պազըլարը իսէ սապըգ Կրօն. Ժողով մուհասէպէսինին տիկէր գըսըմլարընա նագլը մէգալ իթմէլէրինի թէքլիֆ իթմէլէրի միւթէագըպ, օ սաաթէ գատար մէճլիս թամթամ օլընըպ, պատէհու Պէրպէրեան էֆ. Թէքրար մէվզուի խիթապ իլէ, Բուսիատա գաբատըլմըշ օլան Երմէնի մէքթէպլէրինին եէնիտէն քիւշատը խուսուսընտա Վեհ. Տ. Մակար Սրբազան Կաթողիկոս հազրէթլէրի թարաֆընտան հիչ պիր սայ ու ղայրէթ վագը օլմատըղընը, վէ Աստուածաշունչըն թապը իչիւն սապըգ Կրօն. Ժողովըն Էջմիածինէ միւրաճաաթը պէյհուտէ օլտուղընը, վէ պու պապտէ Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինէ միւրաճաաթ օլընարագ անըն գարարըյլա միլլէթին ասհապը սէրվէթինին ... սէվիլէ թէշէպպիւս օլընմասը միւմքին իքէն, պու եօլա սիւլիւք իթմէտիկինի, վէ Ս. Էջմիածինէ մուավէնէթ չաղըրըլճագ միւրաճաաթ իլէ, վէ մասրաֆը Ս. Էջմիածինէ տաիր օլմագ իւզրէ, մագալէյի մէզգիւրի տահա թէնթիհ իթմէք լազըմ կէլտիկինի պէյան իթմիշ տիր.

Բէգզալիք Պէրպէրեան էֆ. Իսմիր գապրիսթանընտա պիր գաչ մէզարըն նագլի մէսէլէսի իլէ Շահպազեան Գէր. Տ. Ցակոբոս վարդապետին մէսէլէսի խուսուսի մէսէլէլէր գապիլինտէն իքէն, սապըգ Կրօն. Ժողով բաբօրթօսընտա պու մէսէլէլէրէ ումումիյէթ րէնկի վէրիլմէք իսթէնիլտիկինի տախի եատ ու թէզքեար իթմիշ տիր.

Բէգզալիք էֆէ. մումայիլէյհ՝ Մուրատեանց Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանըն էսէրը գալէմի օլան Հայաստանեայց Եկեղեցիի Թարիխի իչիւն Մէարիֆ նէզարէթը ճէլիլէսի թարաֆընտան վագը օլան մէմնուիյէթին րէֆի խուսուսընտա պիր կէօնա միւրաճաաթ վուգու պուլունմատըղընա վէ եախօտ եանլըշ անլայըշըն տէֆի իչիւն պիր կէօնա իզահաթ վէրիլմէտիկինէ տաիր սապըգ Կրօն. Ժողովըն մուհասէպէ բաբօրթօսընտա հիչ պիր էսէրը զիքր օլունմատըղընտան սօնրա, Բուհանի միւշարէիլէյհին գալէմէ ալտըղը Նոր Կտակարան թարխինին մէզհէպ տէրս քիթապը մագամընտա գապուլ օլընմալըղընը տախի պիր նիյէթէ մէպնի իթթիխազ օլունմուշ տըր.

Բէգզալիք Պէրպէրեան էֆ. Կիլիկիա Թեմինին վէ անըն տախիլինտէ պուլունան Առաջնորդականվիճակլարըն նիզամսըզ հալլէրի հագգընտա տախի մուֆասսալ պիր նութգ իրատ իտուպ, Կրօն. Ժողովըն պու պապտէ մէսուլ օլտուղընը պէյան իթմիշ, վէ Աւագերիցանց Ցանձնաժողովըն լայիհասը վէ թէշէպպիւսի բէք միւֆիտ պիր շէյ օլմագլա պէրապէր պու պապտէ հիչ պիր սայ ու ղայրէթ վէ էսէր մէշհուտ օլմատըղընը զիքր էյլէմիշ տիր.

Սուրէնեան էֆ. տախի իտարէի քէլամ իտուպ, Կրօն. Ժողովըն վէզայիֆինտէն վէ միլլէթին անտէն ինթիզար իթտիկի ասարընտան պահս իթմէքտէ իքէն, Խրիմեան Սրբազան՝ սապըգ Կրօն. Ժողով նամընա իտարէի քէլամա պաշլայըպ, վագըա մուախէզէ վէ մուհաքէմէ իտիլէն նօգթալար հագգընտա քէնտիսինին ճէվապ վէրմէսի լազըմ կէլիր իսէ տէ, խուսուսի նօգթալար զաթէն բէք էյիճէ խաթըրընտա օլմատըղընտան, անլէրտէն սարֆը նազարլա, ումումիյէթտէն պահս իտէճէկինի մէճլիսէ իխթար իթտիկտէն սօնրա, թէշքիլաթը միլլիյէի հազըրէնին ումումիյէթի վէ միլլի մէճլիսլէրին սուրէթը թէշքիլի վէ միւնասէպաթը միւխթէլիֆէսի վէ հալ ու վազիյէթլէրի հագգընտա մուֆասսալ պիր նութգ սէօյլէմիշ, վէ պու հալլէրին քէֆֆէսինի՝ մահալլի վէ թաշրա ումուրը միլլիյէսինին սէմէրէսիզ վէ մուալլագ գալմասընա սէպէպ կէօսթէրմիշ տիր.

Խրիմեան Սրբազան՝ հէր նէ գատար միլլէթին ումումի թէշքիլաթը տախիլիյէսինին նիզամսըզլըղընտան պահս իթմիշ իսէ տէ, պազը մէսաիլը խուսուսիյէ վէ պաշլըճա գապրիսթան մէսէլէսի հագգընտա տախի իզահաթ վէրէրէք, պու պապտէ մէսէլէյի լուզումֆէն վէ ինայէթէն հալլ ու թէսվիյէ պույուրմուշ օլան Մէթպուը միւֆախխամըմըզ Բատիշահը Թէպաարէքվէր Էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին թէմատիի էյյամը էօմր ու շէվքէթը Շէհրիյարիլէրի տուաֆի վաճիպ իւլ էտասընա թէզէրինը լիսանը ուպուտիյէթ իտիլմէսինի թամսիլէ իթմիշ, վէ պատէհու մէքթէպը բուհանի (Ընծայարան) իլէ բուհանի կազէթանըն թաթիլի մէսէլէլէրինի էլէ ալարագ, կազէթայը թահրիր իտէճէք բէճհապինին թօբլանմալարը իչիւն միլլէթին պիր մահալը մախսուսը վէ սաիրէսի օլմատըղընտան բուհանի կազէթանըն նէշրի մուհալ օլտուղընը վէ միլլէթին նամուս ու հայսիյէթինէ մուվաֆըգ պիր սուրէթտէ պուլունամայաճաղընը պէյան իթմիշ, վէ մէքթէպը բուհանինին թէէսիսի մէսէլէսինէ կէլինճէ, պունըն տախի էհէմմ ու էլզէմ խուսուսաթտան օլտուղընը մուֆասսալէն իզահ էյլէմիշ, վէ խաթմը մէգալ իթէճէկի սըրատա, «Ահվալ իլէ պիլիրիմ ալտըղըմըզ թէրպիյէի մախսուսէ հէր նէ միւսաատէ իթմիշ իսէ պիզ անը իճրա իթմիշիզ տիր, լաքին պունընլա պէրապէր Միլլէթ մէճլիսի պիզէ (սապըգ Կրօն. Ժողովա) թէզաիֆ գուրասը (պարսաւանաց քուէ) տէ վէրէպիլիր» տէմիշ վէ սէօզլէրինէ խիթամ վէրմիշ տիր.

Խրիմեան Սրբազանըն նութգընտան սօնրա Ստեփան բաշա աշաղըտաքի Բանաձեւի մէճլիսէ արզ ու գըրաաթ իթմիշ տիր.

Նկատելով թէ՝ ըստ յայտարարութեան նախորդ Կրօն. Ժողովոյ Ատեն. Ատենապետ Սրբազանի, Կրօն. Ժողովն իւր դատապարտութեան վճռակաւ իւր պարագայից բերմամբ բրած է ինչ որ կարելի եղած է, ուստի կը մնայ այդ յայտարարութեան վրայ շնորհակալութեան քուէ տալ յանուն Ժողովոյս.

Ինչպու բանաձեւ գուրայա գօնուլուպ էքսէրիյէթը արա իլէ գապուլ օլունտուղընտան, պու հալտէ մէզգիւր բանաձեւ մուճիպինճէ սապըգ Կրօն. Ժողովա թէշէքքիւր գուրասը վէրիլմիշ տիր.

*

Պատէհու Ատենապետ Տօգթ. Թիրեաքեան էֆ. պու կիւնքի նիւսխամըզըն 3ինճի սահիֆէսինտէ միւնտէրիճ օլան վէ մէճլիսին տէվրէի հազըրէսինին սէտտ ու պէնտինէ միւթէալլիգ պուլունան նութգընը գըրաաթ իթմիշ, պունը միւթէագըպ Գուրգէն էֆէնտինին թէքլիֆի մուճիպինճէ, ագտը մէճլիս՝ գըյամէն, Մայր Դիւանըն տէվրէի սապըգատա սէպգ իտէն ղայրէթ ու ինթիզամընտան վէ իպրազ էյլէտիկի ասարընտան տօլայը պէյանը մէմնունիյէթ իտէրէք թէշէքքիւր գուրասը վէրմիշլէր տիր.

Պունըն իգիպինէ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի՝ պիլճիւմլէ Երեսփոխանլար վէ մէճլիսը միլլիյէ հէյէթլէրի իչիւն տուալար իթմէքտէն սօնրա, կէլէճէք տէվրէի սէնէվիյէնին տախա զիյատէ միւֆիտ վէ սէմէրէտար օլմասընը թէմէննի էյլէմիշ տիր.

Սահմանադրութիւն ահքեամընճա էէնի Մայր Դիւանը վէ Բաղ. Ժողովը ինթիխապ իթմէք վէ վէ սաիր էէնի Երեսփոխանլարըն ինթիխապընը թաստիգ էյլէմէք իչիւն 15 կիւնտէն ազ տըր իճթիմա իթմէք գարարըյլա տիւնքի Միլլէթ մէճլիսը ումումիսի սաաթ 10տա տաղըլմըշ տըր.

*

Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինին տէվրէի հազըրէսինին սէտտ ու պէնտի միւնասէպէթիյլէ տիւնքի ինթիխապտա Ատենապետ Տօգթ. Թիրեաքեան էֆէնտինին իրատ իթտիկի նութգըն սուրէթի այնէն 3ինճի սահիֆէյէ թէրճ օլունմըշ տըր.

——

Եարընքի բազար կիւնիւ Մուրատեանց Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան՝ Գատըքէօյ Ս. Թագաւոր քիլիսէսինտէ պիր գաչ Ջանիսոր չօճուղա դըպիրլիք իչիւն 4 աստիճան իթա իտէճէք տիր.

ԻԼԱՆ

Պէյօղլունտա Թէբէ Պաշը պաղչէսինտէքի լօգանթանըն մայիս 7/19 եարընքի բազար կիւնիւ Մ. Սիրօ Գալիկանըն թահթը իտարէսինտէ օլարագ քիւշատ օլընաճաղը, վէ մէզգիւր լօգանթատա 5 տիւրլիւ նէֆիս թաամլարըլա շարապ վէ թէքմիլ չէրէզլէր պուլընտուրըլաճաղը իլան օլունըր.

ՓԱՐԻԶ
ՍԷՐԿԻՍԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

Մուխպիրը մախսուսըմըզտան մէքթուպ

Է.

Բարիզ 13 մայիս 1889

Եվվէլա պիր հիսապ.—Բէօյ նուշմա պու կիւնքի նիւսխէսինտէ սէրկիի ումումինին քիւշատընտան պէրու, 5 կիւն զարֆընտա, զիյարէթ իտէնլէրին մըգտարը իլէ հասըլաթըն հիսապընը նէշր իտէյօր. պու հիսապա պագըլըր իսէ՝ եալընըզ իլք կիւնի 112294 քիշի կիրմիշ, վէ—էվվէլճէ եազմըշ օլտըղըմ վէճհ իլէ—տուխուլիյէ իչիւն իւչ ֆրանգ ալընտըղը ճիհէթլէ՝ հասըլաթ 333884 ֆրանգա պալիղ օլմըշ տըր. էկէր 112294 քիշինին ճիւմլէսի տէ իւչէր ֆրանգ վէրմիշ օլսալար իտի, իլք կիւնիւն հասըլաթը 336882 ֆրանգ օլմազ լազըմ կէլիր իտի. հալպուքի սէրկիյէ մէճճանէն կիրէն կազէթաճըլար, հիւքիւմէթ մէմուրլարը, վէ սէրկի տախիլինտէ իշլէրի օլան ատամլար վար տըր. զաթէն հիսապը իլէ բարա հիսապը արասընտաքի ֆարգ պունըն նէթիճէսի տիր.

Շիմտի կէլէլիմ պէշ կիւնլիւք հիսապա. Մայիսին ալթըսընտան օնունա գատար 296423 քիշի կիրէրէք, 533989 տուխուլիյէ պիլէթի ալմըշ տըր. 1878 սէրկիսի մայիսին 1ինտէ քիւշատ օլունմըշ վէ իլք օն կիւնլէրտէ անճագ 547178 տուխուլիյէ պիլէթի ալընմըշ տըր. 1889 սէրկիսինին իլք պէշ կիւնի զարֆընտա պու բագգամա եագլաշտըղը նազարը տըգգաթա ալընըր իսէ՝ պու սէրկինին 1878 սէրկիսինտէն տահա զիյատէ պիր րաղպէթէ մազհար օլտըղը թէպէյյիւն իտէր.

Իշթէ պիր հիսապ քի՝ Պէրլինտէ նէշր օլընան նիմ րէսմի Նոր Տոյչէ կազէթասընը, եախուտ գօգուլը սուլարըյլա մէշհուր օլան Գոլօնիա շէհրինտէ չըգըպ Ֆրանսըզլար ալէյհինէ կէօսթէրտիկի խուսումէթ իլէ քեսպը շէօհրէթ էյլէմիշ օլան Քէօլնիշէ Զայթունկ նամ կազէթայը, վէ եախուտ պիր բարլամէնթօտա ալէնէն «Բարիզ սէրկիսինտէ ճէնէպի միլլէթլէրինին պայրագլարը, վէ ճէնէպիլէրին մալի էմնիյէթտէ պուլունմայաճաղընտան գորգուլուր» տէմէքտէն իճթինապ իթմէմիշ օլան Մաճառիսթան պաշ վէքիլի Մ. Թիցայը մէմնուն իթմէյէճէք տիր. ֆագաթ Նոր Տոյչէ վէ Քէօլնիշէ կազէթալարը իլէ Մ. Թիցանըն էվրինէ, Եվրօբատա Ֆրանսըզ միլլէթինին միլէօնլարճա մուհիպպլէրինին պու մուվաֆֆագըյէթտէն տօլայը մէմնուն օլաճագլարը թապիի տիր. զիրա սէրկիի ումումի սուլհբէրվէրանէ պիր նիւմայիշ տէմէք տիր քի՝ հէր թարաֆտա Տիւնեալընըն պաշ օլընան պիր զէմանտա, պու եօլտա նիւմայիշլէրին թէվէճճիւհաթը ումումի-յէյէ թէսատիւֆ էյլէմէսի թապիի տիր.

* *

Շիմտի օգույանլարըմըզ միւնասիպ կէօրիւրլէր իսէ, պու կիւն սէրկիի ումումինին Մուխթէլիֆ Սէրկիլէր (Էքսբօզիսիօն տիվէրս) սէրայընը զիյարէթ իտէլիմ.

Մուխթէլիֆ սէրկիլէր սէրայը՝ մաքինալար սէրայը իլէ Սէնաիի Նէֆիսէ վէ սէրպէսթ սանաաթլար սէրայլարընըն արասընտա վագը տըր. Մ. Պուվար նամ միմար թարաֆընտան ինշա իտիլմիշ օլան պու սէրայ 105878 մէթրօ արազի իշղալ իթմէքտէ տիր. սէրկինին պու գըսմընտա կիթմէք իչիւն Տօ Սիւբրը նամ մէրքէզ գուպպէսինտէն կէչմէք լազըմ կէլիր, վէ րէսմը քիւշատ իսէ՝ Տօ Սիւբրըտա իճրա իտիլմիշ օլտըղը ճիհէթլէ, պու հաֆթա զարֆընտա Մուխթէլիֆ Սէրկիլէր սէրայընտա կէօրիւլէն ղալէպլիք գատար սէրկինին հիչ պիր թարաֆընտա ղալէպլիք եօգ իտի.

Մուխթէլիֆ Սէրկիլէր սէրայը, սէրկիի ումումինին էն էվվէլ իքմալ օլընան գըսմլարընտան պիրի օլմըշ տըր. Մ. Պուվար՝ 1887 սէնէսինին էվայիլինտէ ինշաաթա պաշլամըշ օլտըղը հալտէ, իշի օ գատար սիւրաթլա իլէրի կէօթիւրմիշ իտի քի, 1888 սէնէսինին նըսֆընտա տօղրու սէրայըն պէօյիւք գըմպէ հազըր օլուպ, հաթթա կէչէն սէնէ Ֆրանսըզլարըն միլլի եօրթուսը օլան յուլիս 14 եօրթուսընտա Ֆրանսա տախիլինտէ պուլունան ումում պէլէտիյէ րէիսլէրինէ վէրիլէն մէշհուր զիյաֆէթ տէ պու սէրայտա իճրա օլունտը.

Մուխթէլիֆ Սէրկիլէր սէրայը պիր չօգ ուզուն տիվանխանէլէրտէն միւրէքքէպ տիր քի, պունլարըն թարաֆէյնինտէ էրպապը սանաաթըն թէշհիր իթմէք իսթէտիքլէրի էշեայը իչիւն տաիրէլէր թէրթիպ իտիլմիշ, վէ օրթասը միւրուր վէ ուպուրա թախսիս գըլընմըշ տըր.

Սէրկիի ումումինին էվվէլ քիւշատընտա Մուխթէլիֆ սէրկիլէր չիւպէսինին միւհիմմ պիր գըսմը հազըր տէյիլ իտի. գույումճըլար, ճամտան վէ պիլլօրտան մամուլ էշեա փապրիգաթօրլարը, թապագ վէ չինի չիւպէլէրի իզտիհամտան գօրգարագ, քէնտի ճամէքեանլարընը թէզյին իթմէկէ ճէսարէթ իտէմէմիշլէր իտի. հալպուքի պիր հաֆթատան պէրու նօգսանլարըն պէօյիւք գըսմը իքմալ իտիլմիշ օլտըղընտան, շիմտի սէրկինին պու գըսմը զիյարէթ օլընըր իսէ, սաիր պազը չիւպէլէր կիպի եալընըզ պօշ ճամէքեանլար իլէ, հէնուզ աչըլմամըշ էմթաա տէնկլէրինէ թէսատիւֆ օլունմազ.

Մուխթէլիֆ Սէրկիլէր չիւպէսինէ կէլիպ եուզիւմիւզիւ Տօ Սիւբրըտա չէվիրտիկիմիզ հալտէ՝ սաղ թարաֆտա Սպանիա, Իթալիա, Բօրթուգալ, Ռումանիա, Զուիցցէրիա, Նօրվէկիա վէ Ճէմահիրը Մութթէֆիգաի Ամէրիգա չիւպէլէրինի կէօրիւրիւզ, սօլտա տախի Պէլճիգա, Հօլանտա, Տանիմարգա, Աւսթրիա—Մաճառիսթան չիւպէլէրի վար տըր.

Ֆրանսըզ չիւպէսինէ կէլինճէ՝ պու չիւպէ պաշգա իթմէքտէ օլտըղըմըզ սէրայըն Տօ Սիւբրը ճիհէթինին միւհիմ պիր գըսմընը եանի 60000 մէթրօ մահալ իշղալ էյլէմէքտէ օլուպ, հագիգաթէն Ֆրանսըզլարըն թէրագգըյաթը սէնաիյէսինին պիր թիմսալը միւճէսսէմի հիւքմիւնտէ պուլունըյօր.

Էվվէլա չէրէֆի Ֆրանսըզ չիւպէսինէ թախսիս իտուպ, պու գըսմա կիրէլիմ. գույումճըլըգ վէ ճէվահիրճիլիք վէ թունճտան տէօքմէ էմթաա գըսմընտա հագիգաթէն ինսանը տիւշիւնտիւրէճէք շէյլէր կէօրիւլիւր. էլմասլարըն վէ զիւմրիւտ վէ եագութ կիպի ընճիլի թաշլարըն սանաաթքեարանէ սուրէթտէ եան եանա կէթիրիլմէսիյլէ իմալ օլընան պրօշ, կէրտանլըգ, գօլպաղը կիպի միւճէվհէրաթտա եօլէ շէյլէր վար տըր քի, պունլարը եարատըրան գույումճըլարըն մութլագա իսթէտիքլէրի պէօյիւքլիւքտէ թաշլար պուլուպ, պէօյլէ նէֆիս էսէրլէր վիւճուտէ կէթիրմէք իչիւն սէնէլէրճէ սայը իթմիշ օլտուգլարը շիւպհէսիզ տիր. գույումճըլարըն պիրինին ճամէքեանընտա պրօշ եէրինէ վազ օլընմագ իւզրէ պիր գուրպաղա կէօրտիւմ. գուրպաղա սէվիլմէմիշ պիր հայվան տըր. ֆագաթ օ մահիր սանաաթքեար էնվաի թաշլար սայէսինտէ եաբտըղը պու պրօշա եօլէ պիր լէթաֆէթ վէրմիշ իտի քի, գատընլար սաաթլարճա հայրան օլուպ պագմագտա իտիլէր. եալընըզ պու բար չանըն իւչ պին լիրայը միւթէճավիզ գըյմէթի օլտըղը սէօյլէնմէքտէ իտի. կիւմիւշտէն շամտանլարա, պու շամտանլարըն իւզէրինտէքի հէյքէլլէրէ, չիչէք գապլարընա, սօֆրա թէզյինաթընա, մէնէվիշ չայ թագըմլարընա, էլհասըլ գույումճըլըգ սանաաթընըն ասարը մուխթէլիֆէսինէ տաիր օ գատար կիւզէլ էսէրլէր վար տըր քի, պունլարըն պիրէր պիրէր թաատատը հէման մուհալ գապիլինտէն տիր. Եալընըզ Եվրօբալըլարըն գույումճըլըղը իլէ պիզիմ գույումճըլըղըմըզ արասընտաքի ֆարգը պէյան իչիւն, շունը սէօյլէյէլիմ քի, պիզ գույումճըլըգտա կիւմիւշ վէ եա ալթուն ալըրըզ. Եվրօբալըլար իսէ սանաաթ ալըրլար. Պիզտէ պիր չիֆթ կիւմիւշ շամտան ալաճագ ատամ՝ «գաչ տիրհէմ տիր» տէյի սօրար. Եվրօբատա տա իսթէրսէնիզ «գաչ տիրհէմ տիր» տէյի սուալ իտինիզ. ֆագաթ էմին օլունուզ քի գույումճը սիզին իլէ տիրհէմ հիսապըյլա բազարլըղա կիրիշմէյէճէք տիր. զիրա օնըն սիզէ սաթտըղը շէյ խամ կիւմիւշ տէյիլ, օ կիւմիւշին իւզէրինտէքի լաթիֆ սանաաթ տըր. Եվրօբալըլար սանաաթը թագտիր իթմէկի, սանաաթա բարա վէրմէկի պիլիրլէր. օնըն իչիւն տիր քի, պիր սանաաթքեար 5-6 օգգա կիւմիւշիւն իւզէրինէ իւչ այ միւթէմատիեն էմէք տէօքիւպ, ագըլլարա հայրէթ վէրէճէք տէրէճէտէ միւքէմմէլ պիր չիֆթ շամտան եախօտ պիր չայ թագըմը իմալինէ մուվաֆֆագ օլմըշ իտէ. պիզտէ իսէ գույումճունըն իլք տիւշիւնտիւկիւ շէյ՝ աղ մասրաֆլա մալ մէյտանա կէթիրմէք մատտէսի տիր. զիրա տիրհէմ հիսապը օլտուգճա պաշգա տիւրլիւ եաբմագ միւմքին տէյիլ տիր. Սթանպօլտա—վէ Անատօլունըն էքսէր թարաֆընտա—գույումճըլըգ սանաաթընըն միլլէթիմիզին էլինտէ օլտըղը մալիւմ տիր. պէն քէնտիմ Սթանպօլտա հագիգաթէն ֆէվգալատէ մահիր սանաաթքեարլար կէօրմիւշիւմ տիր. ֆագաթ պու պիչարէլէր, միւշթէրինին՝ մալը էլինէ ալըր ալմազ՝ «պու պրօշ սէօքիւլիւր իսէ գա՞չ լիրալըգ էլմաս վար տըր.» եախօտ «պու սօֆրա թագըմընըն կիւմիւշիւ գա՞չ տիրհէմ տիր.» տէյու սուալ էյլէտիկինի կէօրտիւքլէրինտէն, օնա կէօրէ էսէր վիւճուտէ կէթիրմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունըյօրլար. էկէր պիզտէ «սանաաթ» մէրագը օլմուշ օլսա, գույումճըլըգ սանաաթընտա շիմտիքի կիպի կէրի գալմայըպ, ֆէվգէլատէ թէրագգը իտէճէյիմիզ, վէ Սթանպօլ բիւացասը եավաշ եավաշ Պալէ-Ռօյալ կիպի թամաշիր օլընան էճնէպի մամուլաթը գարշըմայաճաղը աշիքեար տըր. ֆագաթ [illegible] մէրագընըն ալըղը, եէնիտէն [illegible] նամընտա լայըգ հագգըլ սանաաթքեար եէթիշմէսինէ մանի օլույօր. վէ պու տա ասըրլարտան պէրու միլլէթիմիզին էլինտէ օլան պիր սանաաթըն եավաշ եավաշ էլիմիզտէն չըգմասընա սէպէպ օլույօր. —Պու նօգթա՝ գույումճըլըգ սանաաթընըն մամուլաթընա էն զիյատէ րաղպէթ կէօսթէրէպիլէն սընըֆը թէշքիլ էյլէմէքտէ պուլունան զէնկինլէրիմիզ թարաֆընտան նազարը տիգգաթա ալընմաղա սէզա տըր. Պու գույումճըլըգ մէսէլէսինի պիր աղ ուզունճա եազտըմ. ֆագաթ էկէր պու սանաաթըն միլլէթիմիզճէ օլան էհէմմիյէթի նազարը տիգգաթա ալընըր իսէ, պէօյլէ ուզուն եազմըշ օլմաղըլըղըմ աֆվ օլունուր զանն իտէրիմ.

* *

Էկէր գույումճըլըգ չիւպէսինտէն չինի վէ պիլլօր էշեա չիւպէսինէ կէչէր իսէք, արթըգ ալէա [illegible] թապիր օլընան պիլլօրլարտան մամուլ էնվաի սօֆրա թագըմլարընըն, ավիզէլէրին, չիչէք գապլարընըն, էլհասըլ պիլլօր վէ չինի իլէ հէր նէ եաբմագ միւմքին իսէ ճիւմլէսինին (վէ պազըն տէ միւմքին օլմայանլարըն) նիւմունէլէրինի կէօրիւրիւզ. Պու տաիրէտէ էհալինին միւրուրը իչիւն տահա կէնիշ պիր եօլ պըրագըլմըշ տըր քի, իզտիհամ սէպէպի իլէ —գայէթ խաֆիֆ վէ զարիֆ օլան— պու էշեանըն պաշընա պիր գազա կէլմէսին. Զուհա չիւպէսի տէ թամաշայա շայան տըր. «չուհա ատի պիր շէյ տիր, պունտա կէօրիւլէճէք նէ՞ վար» տէյէճէքսինիզ. ֆագաթ Էլպէօֆ վէ Սէնթ-Էթիէն կիպի Ֆրանսանըն չուհա վէ սաիր գումաշլար իմալ իտէն շէհիրլէրի պու տաիրէտէ եօլէ կիւզէլ պիր սէրկի վիւճուտէ կէթիրմիշլէր տիր քի, տուրուպ հայրան օլմամագ միւմքին տէյիլ տիր. Իշթէ բըէնս տը Կալ (?) տան վէ րէիսը ճիւմհուր Մ. Գարնոտան պէտ իլէ հէման պիւթիւն Եվրօբա հիւքիւմտարանըն քէնտիլէրի իչիւն էլպիսէ եաբտըրտըգլարը գումաշլարը պուրատա պուլըրսընըզ, պու գումաշլարըն լէթաֆէթինտէն պաշգա պիր տէ էնզարը թէմաշաքեարանա սուրէթը արզընտաքի լէթաֆէթ վար տըր. էն ալէա ճինստէն պիր թօբ գումաշը տօլայըպ բաֆտա գօյմագ պաշգա շէյ տիր, րէնկի րէնկէ թութտուրարագ պինլէրճէ ճինս գումաշլարը, ալէա ճամէքեանլար իչինտէ սանաաթքեարանէ սուրէթտէ տօնաթմագ տա պաշգա. չուհա վէ գումաշ ատի շէյլէր տիր. ֆագաթ Սթանպօլտա բէք աղ ատամ վար տըր քի՝ Միր է Գօթլըօ եախօտ Տըմիվիլ մաղազալարընըն էօնիւնտէն կէչէր իքէն, անլէրի պիր տէֆա սէյր իթմէսին. սէրկիի ումումինին գումաշլար չիւպէսինին լէթաֆէթի իսէ՝ պէօյլէ մաղազալարա նիսպէթլէ ատէթա պէյան ու թաարիֆին ֆէվգընտա տըր.

Տէօշէմէճիլիք տաիրէսինէ կէչէլիմ. ֆագաթ պուրատա քէնտիմիզի միւքէլլէֆ պիր սէրայտա զանն իտէճէյիզ. սալօնլար, սալօնլար, ... վէ եինէ սալօնլար. Օն Տէօրտիւնճիւ Լուի թարզընտա՞ մը իսթէրսինիզ, Րընէսանս թարզընտա՞ մը իսթէրսինիզ, շիմտինին ճիճիլի պիճիլի «Պիւրժուա» տէնիլէն պիչիմինտէ՞ մի իսթէրսինիզ, Նիհայէթ ճէվիզտէն մի, մավունտան մը, սէտէֆտէն մի, մէրմէրտէ՞ն մի իսթէրսինիզ, եալտըզլը՞ մը եալտըզսը՞զ մը, սիւսլիւ մի, եախօտ սատէ՞ մի իսթէրսինիզ հէրշէյ մէվճուտ տըր. վէ եօլէ գարմագարըշըգ տա տէյիլ. հէր շէյ քէնտի եէրինտէ՝ միւքէմմէլ պիր սէրայըն կիւզէլ պիր սալօնընտա նասըլ պուլունըր իսէ՝ եօլէճէ վազ օլընմըշ տըր. Օգույանլարըմըզ էլպէթթէ պիլիրլէր քի՝ Եվրօբատա էշեա տիւզէլթմէք պիր սանաաթ, հէմ տէ թարիխէ, վէ սանայիի նէֆիսէյէ վագըֆ օլմագա իհթիյաճ կէօսթէրէն միւշքիլ պիր սանաաթ տըր. Պիզտէ պու սանաաթ հէնուզ օ գատար ազ թանընմըշ տըր քի, պիր օտանըն իչինտէ Նօյ Նահապէտին զէմանընտան շիմտիյէ գատար հէր ասըրըն, հէր պիչիմին ասարը, էսքիճի վէ եախօտ անթիգաճը տիւքքեանը կիպի թօբլանմըշ օլուր. ֆագաթ Եվրօբալըլարտա սահիպի սէրվէթ օլանլար պու շէյէ ֆէվգէլատէ էհէմմիյէթ վէրիրլէր. անլէրտէ պիր օտանըն անճագ պիր թարզտա, պիր ասըրըն ուսուլինէ թէվֆիգան, վէ պիր [illegible] իւզէրինէ թէզյինի շարթ տըր. Սէրկիի ումումինին տէօշէմէճիլիք տաիրէսի՝ պիր Շարգլը իչիւն պու նօգթայի նազարտան հէման պիր տէրս քիթապը հիւքմիւնտէ տիր.

Շիմտի պիր գաչ էճնէպի չիւպէսինէ տէ կիտէլիմ տէ, անտէն սօնրա թէնսիպ օլընըր իսէ—զաթէն ուզուն օլան—պու մէքթուպա խիթամ վէրէլիմ.

Պու էճնէպի չիւպէլէրի՝ հէր միլլէթին հանկը սանաաթլարտա տահա զիյատէ թէրագգը իթմիշ օլտըղընը անլամագ իչիւն, մուգայէսէսի գօլայ, պիրէր մուսապագախանէ (եարըշ մահալի) հիւքմիւնտէ տիր.

Պէլճիգա չիւպէսինտէ պաշլըճա չինի վէ պիլլօր թագըմլարը իլէ, տանթէլա վէ գումաշլար, խալըլար, սիլահլար, վէ խանէ մօպիլեասը կէօրիւլմէքտէ տիր.

Ինկիլիզլէր՝ [illegible] վէ [illegible], եանի պիզիմ լիսանըմըզ իլէ չինի չէօմլէք թագըմընտան եօլէ կիւզէլ էսէրլէր թէշհիր իտիյօրլար քի, ինսան պունլարը կէօրիւնճէ՝ «Ինկիլիզլէր գապա տըր. ասըլ սանաաթքեարըգ Ֆրանսըզլարտա տըր» սէօզիւնին հագգսըզ օլտըղընա հիւքմ իտիյօր. միւճէվհէրաթ վէ գույումճըլըգ արթ մէվատտա տա Ինկիլիզլէր չէրէֆլի պիր մէվգը թութմագտա տըրլար. մօպիլեա վէ տէմիրտէն էշեա հագգընտա պիր շէյ սէօյլէմէկէ լիւզում կէօրմէմ. զիրա պու խուսուսլարտա Ինկիլիզ միլլէթինին նէ՛ գատար թէրագգը իթմիշ օլտըղընը պիլմէյէն ատամ եօգ տըր.

Աւսթրիա չիւպէսինտէ պիզիմ նազարըմըզը էն զիյատէ ճէլպ իտէն շէյ եինէ չինի վէ պիլլօր թագըմլարը տըր. մալիւմ օլտըղը վէճհ իլէ, Պօհէմիա գըթասը իլէ Մաճառիսթանտա պու իքի սանաաթ ֆէվգէլատէ թէրագգը էյլէմիշ օլուպ, Սթանպօլտա վէ ումում Շարգտա պու սանաաթ հէման միւնհասըրըն Աւսթրիալըլարըն էլինէ կէչմիշ տիր. ֆագաթ—էկէր Բէրչէնպէ Բազարընտաքի Լէհլի թիւճճարլար աֆվ իտէրլէր իսէ—խապէր վէրիրիմ քի, չինի վէ պիլլօր ֆապրիգալարընտա մալ ֆրունտան չըգըպ, հէր կէօնա իմալաթը խիթամ պուլտըգտա, անլէրին նէֆասէթինէ կէօրէ, այըրմագ վէ տէօրթ պէշ սընֆա թէվզի իթմէք՝ ուսուլտէն տիր. Սթանպօլտա [illegible] մալ արանտըղը ճիհէթլէ, էքսէրիա իքինճի վէ տէօրտիւնճիւ ճինսլէր կէօնտէրիլիր. պունըն իչիւն չարըգ թապագ, աղըր էյրի սու գատէհի կիպի չէյլէրին Սթանպօլտա հատտը հիսապը եօգ տըր. Բարիզէ իսէ էն ալէա ճինս էմթաայի նէֆիսէ կէթիրիլմիշ տիր քի, պունլարըն իչինտէ հէման տանթէլա գատար ինճէ չինիտէն ճինճէ կիւզէլ [illegible] գաբլարը, սանէմլէր վէ ասարը սաիրէ տէ վար տըր.

Աւսթրիա չիւպէսինտէ նազարը տիգգաթըմը ճէլպ իտէն չէյլէրին պիրի տէ, պիզիմ Շարգ խալըլարընըն թագլիտի օլտու. Գօնիա-Հէրսէքտէ պիզիմ Անատօլու խալըլարընտան պաշգասընըն նիւմունէլէրի իմալ օլընտըղը մալիւմ տիր. Աւսթրիալըլար Պօսնալը սանաաթքեարլարտան էօյրէնէրէք, շիմտի մաքինա իլէ պիզիմ Իզմիր վէ Գուլա խալըլարընըն թագ-

ԳԸԶԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ
ՖԶԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷԲԷՆ

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ
ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

Րէյմօն.—Տէրսլէրինի թաթիլ էթ տէ գուսուր պըրագ տիմէք իսթէմէյօրըմ, հալըշմագըլա պէրապէր պիր աղ տա իսթիրահաթ իթմէքլիկին իգթիզա իտէր տիմէք իսթէյօրըմ... Պագը սըրատա ինսան քէմաֆիլիսսապըգ չալըշըպ, լաքին եօրկունլըղըն էօնիւնիւ տէ ալապիլիր... Իմտի զանն իթմէ քի, քէօյտէ պէօյլէճէ իսթիրահաթըը հավալանմագըլա տէվամ իթտիկինտէ, քէօյէ կիթմէքլիկին՝ կիւնլէրճէ քիթապլարընըն իւզէրինէ գաբանտըղըն գաբալը վէ հավասըզ օտանտան գլյատէ պիր չէյէ եարասըն.

Բօլ.—Էվվէթ, պու պէօյլէ տիր, պունա տիյէճէյիմ եօգ... Պէն քէօյ հալինի չօգ սէվէրիմ. տէրսլէրիմ խիթամ պուլտըգտա, օրատա բէք կիւզէլ էյլէնիպ վագթ կէչիրէճէյիմ.

Րէյմօն՝ Մատլէնէ պագըպ, Մատլէն տախի պիր կէօզ իշարէթիյլէ անըն պագըշընը ավազ իլէ թիթրէքտէն սօնրա պիլէյէնըը ավաշ իլէ.

—Լաքին պունտան գօլայ նէ՞ վար... Նի՞չիւն պիր իքի այ կիտիպ քէօյտէ գալմայասընըզ...

Րէյմօն.—Էվվէթ, գօլայ վէ միւնասիպ տիր... Արթըգ թէրէտտիւտ լազըմ տէյիլ... Քէօյ՝ Բօլա չօգ եարայաճագ, էօյլէ իսէ չաբուգ քէօյտէ նագլ օլունսըն...

Բօլ՝ սէվինճէ.—Սէն տէ կէլէճէ՞քմիսին, պապա.

Րէյմօն;—Պէն կէլէմէմ... Պիր մէմուրիյէթը մախսուսէ տէրեօհտէ իթտիմ, պիր միւտտէթ պէհէմէհալ սէյահաթ իթմէյէ մէճպուրըմ.

Բօլ՝ ճոշտ իլէ.—Սէյահա՞թ մը... Նէ՞ մէմուրիյէթ տիր քի.

Րէյմօն.—Նազըր՝ Տիյալաթ քիւթիւպխանէլէրինէ պէնի միւֆէթթիշ մուավինի նասպ իթտի. պու սէպէպտէն միւթէմատիեն սէյահաթտա պուլունմագլըղըմ իճապ իտէճէք տիր.

Տէլիգանըը՝ պաշընը էօնիւնէ ասըպ, չէհրէսի տախի պօզուլտը.

Րէյմօն.—Վէրտիկիմ խապէր սէնի միւքէտտէ՞ր մի իթտի.

Բօլ.—Չօգ միւքէտտէր իթտի... Պիր աղ վագթ կիտիպ քէօյտէ գալաճաղըմա սէվինիր իտիմ, լաքին սէն տէ պէրապէր օլմալը իտին.

Րէյմօն.—Էօյլէ ամմա, պուրատա գալսան տա, քէօյէ կիթսէն տէ, պէն սէնտէն այրըլաճաղըմ, զիրա սըգ սըգ ղայպուպէթ իթմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունաճաղըմ... Հէր Բարիզէ կէլտիքճէ, կէլիր սէնի կէօրիւրիւմ...

Բօլ.—Էվվէթ, լաքին սէն օրատա պուլունմատըգճա, պէն եալընըզ գալաճաղըմ. տէրսէ մէշղուլ օլմատըղըմ վագթ տա եալընըզլըգ բէք աղըր կէլէճէք տիր.

Րէյմօն.—Մատլէն սէնինլէ պէրապէր կէլէճէքինտէն, եալընըզ գալմայաճագսըն...

Մատլէն՝ կիւլէրէք.—Պէն տէ սիզի էյլէնտիրմէք իչիւն չօգ չալըշաճաղըմ... պունտան մաատա, սիւթլիւ էքմէքլէր, թազէ սէպզէլիլէր վէ եումուրթալար տախի բիշիրէճէյիմ...

Բօլ.—Պա՛պա, նասըլ օլունտըղըն մէմուրիյէթը մախսուս չօգ ուզուն սիւրէ՞ր մի.

Րէյմօն.—Պունա գաթի պիր ճէվապ վէրէմէմ... Վազիֆէմի քէմալը տիգգաթ ու իթինա իլէ իֆա իտէճէյիմ. լաքին պիր ղայրէթը ֆէվգէլատէ իլէ իճրայի մէմուրիյէթ իտէճէք օլուր իսէմ, միւտտէթը մէմուրիյէթի չօգ գըսալթաճաղըմը մէմուլ իտէրիմ... Սէվկիւլիւ էվլատըմ, Բարիզ իլէ սէնին պուլունաճաղըն քէօյ՝ պիրպիրինտէն չօգ ուզագ օլմատըղընտան, Ֆասըլէն պազը պազը կէլիպ սէնի կէօրէպիլիր... Պունտան մաատա սէն տէ սըգ սըգ Բարիզէ կէլիպ, սէվկիւլիւ համիյէմիզ օլան Մատամ գօնթէս տը Շաթըլիւքսին խանէսինէ կիթմէյէ ունութմայասըն.

Մատլէն՝ էվվէլճէ պէյան իթտիկի ֆիքրի թէքրար իտէրէք.—Բարիզտէն չօգ ուզագ օլմայաճագ տըր. էկէր Սէն Տընիտէն էօթէյէ օլուր իսէ, պէն կիտէմէմ.

Րէյմօն՝ կիւլէրէք.—Պէլքի Սէն Տընի՝ թարաֆընտա օլմայաճագ տըր... Լաքին, էմին օլ Մա՛տլէն, Բօլ՝ պիր սաաթը թէճավիւզ իթմէյէճէք տիր.

Մատլէն.—Էօյլէ իսէ էյի տիր, իւլա պիր րըմագ եագընընտա օլսա, ուֆագ թէփէ չամըշըրլարըմը եըգամագ իչիւն նէ՛ ալէա օլուր.

Րէյմօն.—Սու վար տըր.

Մատլէն.—Զամաշըրլարըմը գուրութմագ իչիւն պիր տէ պաղչէ իսթէրիմ...

Րէյմօն.—Պաղչէ տէ օլաճագ տըր...

Մատլէն.—Քէօյիւն գասապըընըն էյի էթի օլմալը...

Րէյմօն.—Արթըգ օնա սէն պագար սէչէրսին... Պաշգա պիր չէյ տահա իսթէ՞րմիսին...

Մատլէն.—Խա՛յր, իսթէմէմ... պէն օ գատար աճ կէօզլիւ տէյիլիմ...

Րէյմօն.—Բէք ալէա, մէմնունըմ.

Բօլ.—Էյ հա՞նկը քէօյիւ թային իթմէք նիյէթինտէսին, պապաճըղըմ.

Րէյմօն.—Պու պապտէ հէնուզ պիր գարար վէրմէմիշիմ... Սանա տանըշմագ իսթէրիմ... Սէն նէրէյի սէվտաստըյրսին պիլի՞րմիսին.

Բօլ.—Էվվէթ.

Րէյմօն.—Էյ Մարն սէվտաղըլըղընը.

Բօլ.—Անը տա պիլիրիմ.

Րէյմօն.—Հա՞նկըսընը թէրճիհ իտէրսին.

Բօլ.—Մարն րըմագը սէվտաղըլըղը թէրճիհ իտէրիմ... Տահա կէչէնտէ Ֆասըլէն իլէ կիթտիմ կէզտիմ, չօգ կիւզէլ եէր տիր.

Րէյմօն.—Էօյլէ իսէ օ թարաֆա տօղրու պիր եէր պագալըմ... Բօր-Գրէթէյլ քէօյիւ նա՞սըլ տըր, հազզ իտէ՞րմիսին.

Բօլ.—Չօգ խօշլանըրըմ... Բարիզտէն օն քիլօմէթրօ պիլէ ուզագ տէյիլ տիր, լաքին բազարլարտան մաատա զանն իտէրսին եիւզ միլ Բարիզտէն ուզագ-սըն...

Րէյմօն.—Էօյլէ իսէ եարըն էրքէնտէն կիտէլիմ օ թարաֆլարտա պիր եէր արայալըմ.

Բօլ.—Բէք ալէա օլուր.

Րէյմօն.—Մէճպուր սըն.

Բօլ.—Եանի հագգըմտա պու տէրէճէ ասըըր լութֆ իլրազ իթտիկինտէն տօլայը բէք մէմնուն վէ պախթիյարըմ... —տիյէրէք, մէրգումը ալիլգանըը պապասընըն գուճագլընա աթըլտը վէ բէտէրի տախի քէմալը իշթիյագ ու չէֆգաթլա օղլունը պուսէ էյլէտի.

(Տիւվամ)

լիտմնի իմալա պաշլամըշլար քի, է-
կեր բէգ-ապէթ իչիւն չարէսինէ պա-
գըլմազ իսէ, սանայիի տախրիբէ
միլին պաշլըճալարընտան պիրի օլան
վէ բէք պէօյիւք իսթիգպալի պու-
լընան պու սանաաթ տա էլտէն կի-
տէճէքտիրմէք տիր.

Միւճթէմէաի Ամէրիգա չիւպէ-
սի, էննէպի չիւպէլէրինին էն միւ-
քէմմէլլէրինտէն պիրի տիր. պուրա-
տա պաշլըճա նազարը տըգգաթը
ճէլպ իտէն պիր չէյ վար իսէ, օ տա
Ամէրիգանըն պու կիւն քէնտիսինէ
լազըմ օլան չէյլէրին ճիւմլէսինի տէ
քէնտիսի իմալ իտէպիլմէքտէ օլմասը,
վէ արթըգ Եվրօբայա լիւզումը գալ-
մամըշ պուլունմասը տըր. Պու չիւ-
պէ բէք միւքէմմէլ օլտըղընտան, ի-
լէրուտէ խասսէթէն պիր մէքթուպ
եազըրըմ, հագգընտա միւքէմմէլէն
մալիւմաթ վէրէճէյիմ.

Բուսիա, վէ Նորվէկիա, վէ Զուիցէ-
րիա չիւպէլէրինին թէտարիքեաթը
հէնուզ խիթամ պուլմամըշ տըր.
պունլար իլէ ..... չէլլէրին աց-
ըսմը սահիպսի հագգընտա իլէրու-
տէ եինէ մալիւմաթ վէրիրիմ.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ցիւնքի Մէլլէթ մէճլիսը ումումի-
սինտէ տէվրէի հազըրէնին խիթամը
միւնասէպէթիլէ Պօռնապատ Տօգթ.
Թիրեաքեան էֆէնտի թարաֆընտան
թահրիրէն իրատ օլունան նութգին
ծինէն տէրճէմէ տիր.

Տեարք Երեսփոխանք,

Խորհրդարանական տարին այսօր բոլորեցաւ և մեր բաժանման ժամը հնչեց.

Սահմանադրական տարեգրութեանց մէջ չգիտեմ ո՛րպիսի տեղ և կարգ տուած է կամ պիտի տայ պատմութիւնը մեր այս շրջանին, սակայն սա այժմէն ամենայն համարձակութեամբ կրնայ ըսուիլ թէ, ընդ առաջ եկած մի քանի զմի ծանր ըազմիւ խնդիրներով և կուռ զկնի միմեանց ճեպող երբեմն անհկալեալ և բազում անգամ ևս անակնկալ տագնապալից դէպքերով, ապագայ սերնդոց աւանդելի բերրապատիկ դասերով լի և բեղմնաւոր հետեւաբար և կենսաորագոյն շրջաններէն մին եղած է շրջանս.

Ներքին հաճոյ խնդութեամբ կը տեսնեմ, Տեարք, պատկառելի ժողովդ այսօր հոս համախմբեալ, իւր յատուկ սրահին մէջ, այսպիսի հոծ թուով և ընտիր կազմութեամբ, իւր մէջն ունենալով իւր Սրբազան Նախագահը, պարագայ որ և բոլորովին կը պակսէին մեզ ի սկզբան մեր գործառնութեան.

Կը յիշէք, Տեարք, որ երբ բացուեցաւ ժողովս 1888 մայիս 20ին, հազիւ 23 երեսփոխանց ներկայութեան տոմարագրուեցաւ, թիւ մը որ փիքշոյ երեք այլ ևս անդամոց յաւելմամբ իւր գագաթնակէտը հասած կը համարուէր. Այնչափ նուազած էր երեսփոխանութեան թիւը և գրեթէ կազմալուծեալ վիճակի մէջ կը գտնուէր այն բարձրագոյն ժողովը.

Մինչ մէկ կողմէն մեր ներքին ոյժն այսպէս ջլատեալ կը տարուբերէինք, միւս կողմէն վրայ հասաւ Երուսաղէմայ Աթոռոյն երկար ատեն թափուր մնալէն գուշակեալ վտանգը և Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան Պատրիարքէն, որ Կ. Պոլսոյ Աթոռոյն վրայ կը փայլէր յայնժամ, անջատուելու սպառնալից հարկը.

Բայց այս տնօրէնութիւն, որչափ ալ յաջող և նպաստաւոր նոյն Ս. վանաց և միաբանութեան, նոյնչափ և աւելի մեծ դատարկ մը կը թողուր հոս և աւելի ծանր և աւելի կնճռոտ խնդրոյ մը տեղի կ'ուտար. Երուսաղէմ գտած էր իւր արժանաժառանգ գահակալը, այլ Պոլսոյ Աթոռը թափուր կը մնայր. Վարանելու և տատամսելու տեղի չ'կար. գործելու, խոհեմութեամբ գործելու և փութով գործելու էր. Ծանր էր խնդիրը, փափուկ էր իւր կացութիւնը, աններող էր ժամանակն, յածանեալ էին միտք, յուզեալ կիրք, նաև ալեկոծ, հոգմունք ..., նաւուղիղք տարաձայն, ... անբաւական. Այլ Ազգին, ... խղճին առջեւ պատասխանատուութեան ծանրութիւնը ո՛ կարէ երբեք ի չափ և ի կշիռ ածել. Միանք սակայն.

Ստորագրուեցաւ անմիջապէս Տ. Յարութիւն Սրբազանի Երուսաղէմայ Պատրիարքութեան մազպաթային և բարձրագոյն հաւանութեան արժանացաւ. ի տեղապահութիւն կոչեցաւ Գեր. Տ. Սիմէոն Արքեպիսկոպոս և պակասեալ Երեսփոխանաց թիւը լեցնելու փութով հրահանգներ ըլացան ամէն ուրեք.

Եւ ահա ի մեծ խնդութիւն մեր և ի խրախոյս, ամէն կողմէն սկսան ընտրութեանց տեղեկագիրք տեղալ, և ընտիր ընտիր տարրներով ժողովս ճոխանալ և բարձրանալ, այնպէս որ սուղ միջոցի մը մէջ 42 Երեսփոխաններ իրենց ոյժն հանճարն և աշխատութիւնն եկան ի սպաս դնել Ազգի և Եկեղեցւոյ.

Զօրացանք, կազդուրեցանք, ոգեւորեցանք և ժողովս վերստացաւ իսկոյն, առաջի Ազգի, իւր բարձր դիրքըն և նշանակութիւնն.

Ընտրուած էր Նախապէս կրօն. ժողովը, ձեռնարկեցինք ընտրել զՊատրիարքն.

Եւ ձեր է. Նստին որ օր 25 էր սեպտեմբերի, Ազգը լի խնդութեամբ տեսաւ զԱմեն. Խորէն Սրբազան Աշըգեան, Նախկին վանահայր Արմաշու, բարձրացեալ յԱթոռ Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ, որոյ այժմ աւագիկ շուքն և ներկայութիւնը կը վայելեմք ի միջի մերում.

Յիշատակաց արժանի դէպքերէն մին էր նաև, Տեարք, զոր ոչ ոք ի մէնջ տեսած էր, կարծեմ, այն սրտառուչ արարողութիւնն և վեհ տեսարանն որ պարզեցաւ առաջի մեր ի Մայր-Տաճարն, Սրբազան Պատրիարքի ուխտին առթիւ, ուր ներկայ էին երեք Պատրիարքունք և այն գաւազանի աւանդման դեղեցիկ և վսեմ արարողութիւնն որ կատարեցաւ, ըստ հնաւանդ այլ մոռացեալ սովորութեան, ի ձեռն Նախկին Պատրիարքի Կ. Պոլսոյ Տ. Յարութիւն Սրբազանի Վեհապետեան.

Մասնաւոր և քաղցր յիշատակութիւն մ'է մեզ համար նաև այն յօժարափոյթ չնորհակալութեան քուէն զոր բարեբաղդութիւն ունեցաւ ժողովս տալ Վսեմ. Ունճեան Հարազատաց, վասն այն հոյակապ բարեգործութեան որով դերկիզեալ տաճարն Աստուծոյ վերականգնեցին և փառս ի վերայ փառաց յաւելին իւրեանց և ազգի.

Իցի՜ւ թէ Ազգ. ժողովոյ իւրաքանչիւր շրջանն ունենայր մի այսպիսի բարեգործութիւն հռչակելու և գրուատելու.

Սոյն այս շրջանին մէջ պատահած գլխաւոր խնդիրներէն մին ալ, Տեարք, Ներքին կանոնագրի խնդիրն եղաւ. Ցիրաւի, ժամանակէ մը հետէ ինչ ինչ անհարթութիւնք կը նշմարուէին մեր Ներքին կանոնագրի տրամադրութեանց մէջ, անհարթութիւնք որոց բարձումն ի սկզբանէ անտի մեր զբաղման նիւթ եղած էր. Եւ անդստին յԹ Նստէ այն է 3 յունիսի, և նախ քան զկազմութիւն Նախաքննիչ դիւանաց, առաջարկութիւն եկած էր ժողովս, մեր պատուական պաշտօնակիցներէն Ռէթէոս Թագէոսեան էֆէնտիէ, սոյն գործոյն փութացմանը համար. Յարմարագոյն առթի և պարապոյ սպասելով խնդիրն կայր և կը մնայր մեր օրակարգին մէջ, երբ պարագայք յանկարծ արտասովոր կարեւորութեամբ նոր մղում մը տուին խնդրոյն որոյ մանրամասնութիւնն ամենեցուդ ծանօթ է, և ուրախ եմ որ ձեր անցեալ Նստին կարգած յանձնաժողովն իւր աշխատութիւնն աւարտած և բարեփոխեալ ծրագիրն ի քննութիւն ձեզ մատուցած է, և վաւերացման կ'սպասէ.

Այս ալ մեծ բարեբաստութիւն մ'է Ազգ. ժողովոյ համար որ հանապազ յուզեալ և քար գայթակղութեան դարձեալ այս մեծ խնդիրն ալ այսպէս կը լուծուի և կը վերջանայ. Կը չնորհաւորեմ այս մասին ապագայ Դիւանն որ չպիտի ունենայ այն դժուարութիւններն և նեղութիւններն որոնցմէ մենք անցանք.

Սոյն այս շրջանին ժողովոյս եկած առաջարկութեանց մէջ մասնաւոր յիշատակութեան արժանի է Սրբոց Թարգմանչաց օրը դպրոցական տօն և հանդէս կատարելու առաջարկութիւնը, որ դէպ այն մեր երանաշնորհ և բազմերախտ Հարս սիրոյ և երախտագիտութեան քաղցր պարտք մը կատարել կը հրաւիրէր զմեզ պաշտօնապէս և որ միաձայն հաւանութեամբ ընդունուեցաւ ի համախորհուրդ ատենի Կրօն. ժողովոյ և Ուսումնական խորհրդոյ.

Բայց, Տեարք, մի այլ և նշանաւորագոյն դէպք ևս արձանագրեցինք մեր այսամեայ շրջանին մէջ զոր անկարելի է լռութեամբ անցնել, զի եթէ ոչ նոր և առաջին, գէթ ամենէն չքեղն և կանոնաւորն է, այն է յարմար ժամանակին հաշուեհատուութիւն Նախորդ Քաղ. Ժողովոյ.

Մեր վարչութիւնք այնքան դանդաղ և յուշիկ վարուած են այս հաշուեհատութեան մասին որ, որչափ ալ բուռն վիճաբանութեանց՝ քննադատութեանց տեղի տուած լինի այս անգամ հաշուեհատութիւնը և այս ի պարծանս համարատուաց է, զի բնական է որ քննութեան բովէն անցնի և ըստ այնմ գնահատուի վարիչ մարմնոյ գործունէութիւնը, խոստովանելի է, Տեարք, որ Նուրեան վարչութիւնը գովելի և պանծալի օրինակ մը տուաւ յետագայից.

Իսկ նախորդ կրօն. ժողովոյ հաշուեհատութիւնը որ չքնաղիս Դ. Նստին դիւանիս վրայ էր, կը ցաւիմ ըսելու որ մինչեւ ցայժմ տեւեց, այլ ուրախ եմ որ ահա այսօր այս խնդիրն ևս կարգադրուեցաւ պատշաճապէս և ի գոհութիւն ամենեցուն.

Պարագայից չ'ներելուն պատճառաւ Սրբազան Պատրիարք հօր ատկէ քանի մը նիստ առաջ բերած առաջարկութիւնն ի մասին Առաջնորդական վերակազմութեան՝ յաջորդ շրջանին կը մնայ.

Այս շրջանի աշխատութեանց մէջ ունիմք նաև Ազգ. Վարչութեան 1888—89 և 1889—90 ամաց Նիւմ. տացոյցն որոյ քննութեամբ զբաղեցաւ կարգեալ յանձնաժողովն մասնաւոր փութաջանութեամբ և բերաւ տեղեկագիրն.

Ինչպէս նաև տեղեկագրով մը ժողովոյդ ներկայացաւ Ս. Երուսաղէմայ 1887—88 ամի հաշուեցոյցն.

Վերջնապէս, Տեարք, թէ Գ. վիճակաւ գագարեալ և թէ այլ պատճառներով պակասեալ անդամոց տեղ նորոգ ընտրութեանց կատարման մասին պէտք եղած հրահանգներն ժամանակին տրուած են և ի մօտոյ նոր ոյժեր ևս մեր մէջ առնելու յոյսն և խնդութիւնն ունիմք. Եւ այսպէս կը լրանայ, Տեարք, մեր 13 նստէ բաղկացեալ այս շրջանը.

Այս երկար այլ տաղտկալի չատ թերի թուարկութիւնը, Տեարք, հեռաւոր մանրանկար միայն կրնայ սեպուիլ շրջանիս անհամեմատ բեղմնաւորութեան և Ձեր ցոյց տուած իմաստութեան և գործունէութեան, որով փայլեցուցիք և բարձրացուցիք այս Պատ. ժողովս յաչս Տէրութեան և Ազգի.

Կը չնորհաւորեմ զՁեզ ջերմապէս և նոր ոյժ և նոր յաջողութիւններ կը մաղթեմ.

Գալով ինձ, քաղաքավարական համարեալ կեղծ ու պատիր ձեւեր, զորս երբեք չեմ սիրած, մեկզի թողլով կը խոստովանիմ որ այս երրորդ անգամն է որ պատիւ կ'ունենամ վարել զՊատ. ժողովդ, չէի ունեցած անցեալներուն մէջ այսչափ նեղութիւն և անձկութիւն որչափ այս անգամ փորձն առի, այլ սակայն չնորհակալ եմ որ յամենայնի զօրավիգն եղաք ինձ և քաջալերեցիք զիս դժուարին պարագայից մէջ, ներողամիտ լինելով միշտ ակամայ թերութեանցս.

Շնորհակալ եմ Դիւանի պաշտօնակիցներէս և ամէն անոնցմէ որք համեցան դիւրութիւն մատուցանել ինձ ի գլուխ հանել այս կարի տաժանելի պաշտօնը զոր ջանացի սակայն խղճամտօն անաղարտ պահել, իբրեւ սրբազան աւանդ, յաջողեալ կամ ոչ, Պատ. ժողովոյդ է գիտելի. Ներողամտութիւններդ կը խնդրեմ, եթէ թերացայ.

Օրհնեցէք, Սրբազան Հայր, մեր աշխատութիւնները.

Յ. ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ

ՍԳՕԹ ԵԱՂԸ

Տէրսաատէթ 25 սեպտ. 1885

Մ. Սգօթ վէ Մ. Պօնէ,

Սիզին «Էմիւլզիօն Սգօթ» նամ թէրթիպինիզի գուլլանմայա պաշլատըղըմտան պէրու, մէզքիւր թէրթիպին սըրաճա վէ գանըզըղդ կիւլի չօճուգ խասթալըգլարընտա բէք չօգ տէֆա հիւսնիւ նէթիճէսինի իսթիհսալ էյլէմիշիմ տիր.

Իմտի պէնիմ էֆքէարըմճա, իչլու-խոչ վէ փիւրէֆայտա թէրթիպ՝ տախմա Մօրինա պալըգ եաղընա թէրճիհ օլունմալը տըր. Պինաէն ալէյհ պէն տախի անը պու սուրէթլէ թավսիյէ իտէրիմ.

Օրտուի Հիւմայուն
աթըպպաի սաալըգասընտան
Տօքթօր Ա. Անթէպեան.

ԵՐՐՈՐԴ ԷՋԸ

ԳԱՒԱՌԱՑԻ ՀԱՅՆ Ի ՊՈԼԻՍ

Գաւառացի Հայը Պոլիս գալու, գաղթելու կամ պանդխտելու հարկն ու հոսանքն անհրաժեշտ են եղած թէ՛ գաւառաց կեդրոնին հետ ունենալիք բնական յարաբերութեանց ու կապերուն պատճառաւ, եւ թէ՛ գաւառացւոյն ենթարկեալ նիւթական եւ բարոյական բազմադիմի նկատումներովն.

Սակայն գաւառացի Հայն Պոլսոյ մէջ ի՞նչ կը գործէ Պոլսոյ Հայուն օգտին համար. Ոմանք կ'առարկեն թէ գաւառացի Հայն ի Կ. Պոլիս՝ Պոլսոյ Հայոց օգտին համար ոչ միայն անպատուաբեր, ՚ի վնասաբեր՝ այլ եւ աւերաբեր մ'է. եւ այդ առարկութեան յըուին եւ խուլ ազդեցութեան առթիւն է անշուշտ որ նոցա վերայ իրենց կարեւոր ուշադրութիւնը չեն դարձներ եւ ոչ ալ կարեւոր հոգածութիւնը կ'ընծեռեն նոցա Պոլսոյ Ազգային պաշտօնական եւ անպաշտօն գործիչք.

Սակայն ո՜րքան սխալ եւ անհիմն է այդ առարկութիւն.

Գաւառացի Հայն է որ Պոլսոյ մէջ ի փառս իրեն եւ յօգուտ Պոլսոյ Հայուն կը գործէ.

Դրամն ամէն նիւթական յաջողութեանց եւ չարժմանց զօրաւոր ջիղերէն մին է.

Թէեւ հոս՝ ի Կ. Պոլիս՝ գաւառացի չատ մը նշանաւոր վաճառականք, արհեստաւորք, գիտունք կան. բայց նոցա մեծամասնութիւնն աղքատիկ, տգէտ եւ թշուառ է. Այսու ամենայնիւ, Պոլսոյ Հայոց ազգային հաստատութեանց եւ անոնց զարգացման հարկաւոր դրամին մեծ մասը գաւառացի Հայն է որ կը հայթայթէ.

Մեր ազգային կարեւոր հասութից աղբիւրներն են հանգանակութիւնը, գանձանակը, եկեղեցին, ուխտատեղիները եւ անոնց կալուածները, կամ մէկ բառով անձնիւր ազգայնոյ ողորմածասրտութենէն բղխած կամաւոր տուրքը. Այդ տրոց մէջ անուրանալի է թէ Պոլսոյ մեծատուն եւ արհեստաւորք-դասերն ալ ունին իրենց տիտղոսին արժանաւոր բաժինը. սակայն երբ մանր քննութիւն մ'ընենք կը գտնենք որ գաւառացի Հայուն լուման չատ մեծ նշանակութիւն եւ արժէք ունեցած է ազգային տրոց եւ հասութից մէջ, Աւետարանի որբեւայրոյն լումայէն իսկ աւելի. եւ եթէ այդու Յիսուս՝ սա բարոյականն է հանել ուզած թէ աղքատը քիչ քիչ կը վճարէ բայց չարունակ կը վճարէ, եւ թէ աղքատին լումայ առ լումայ վճարածը նման է անձրեւի կաթիլներուն որոնցմէ կը գոյանան ծովեր, գետեր եւ աղբիւրներ. իսկ հարուստը թէեւ չատ կը վճարէ բայց քիչ անգամ կը վճարէ եւ թէ հարուստին վճարածն հեղեղն է որ թէեւ կը յորդէ այլ յաճախ ոռոգելէ աւելի կողողէ, անշուշտ բարոյական մեծ դաս մ'է.

Գնացէք ի Կ.Պոլիս եկեղեցի, լուր կամ տօն կամ կիւրակէ օր մը եւ հոն պիտի տեսնէք Պոլսեցիէն աւելի գաւառացի Հայոց յորդ բազմութիւն մը. Թէեւ Պոլսոյ Հայուն ջերմեռանդութիւնն ալ չենք ուրանար, սակայն դիտուած է թէ աւելի գաւառացին է հոն որ կաղօթէ, իսկ քաղաքացին կը լինի աւելի զբօսատուները, հանդիսավայրերը եւ կամ տուները.

Թէեւ քաղաքացւոյն տեղական կենցաղին կերպն այնպէս սահանջէ որ գաւառացիէն նուազ տրամադրելի եւ հակամէտ լինի եկեղեցի յաճախելու, որոց պատճառներուն ո՛րքան իրաւացի կամ տրամաբանական լինիլը՝ մեզ թէ՛ հեռուները կը տանի եւ թէ հոս տեղը չէ խօսիլ զայնցանէ.

Եկեղեցւոյ գանձանակները, Թապախները, յիշէքները կը լնուն գաւառացիք իրենց ճակտի քրտինքէն չահած, կամ իրենց ու իրենց հայրենի սիրականներու բերնէն կտրած լումայովը.

Ուխտատեղի մը գնա՛, հոս թէ Պոլսէն դուրս, ի Գարակէօզիւք, ի Ղալաթիա, ի Հիւանդանոց Ս. Փրկչի, յԱրմաշ, ի Թէքիրտաղ, յԵրուսաղէմ, ի Ս. Կարապետ, յէջմիածին կամ յայլ նշանաւոր վանական կամ տօնական ուխտատեղիներ, հոն կը տեսնես գաւառացի Հայուն մեծամասնութիւնը, որ իւր քսակին վերջին լուման կը նետէ Աստուծոյ կամ Ազգին գանձանակին մէջ.

Շրջիւն գանձանակներ եւ շրջաբերկի տոմսեր կան Պոլսոյ այս կամ այն դպրոցաց, ընկերութեանց եւ այլ ազգօգուտ հաստատութեանց ի նպաստ, դոքա աւելի խաներու եւ տօնավայրերու կամ աշխարհախումբ բազմութեանց մէջ է որ կը լեցուին ու կ'սպառին, եւ դոցա վճարողաց մեծամասնութիւնը գաւառացի Հայութիւնն է, որոյ հաւատքի, կրօնքի, եկեղեցւոյ ջերմեռանդութիւնն, պարզութիւնն ու անկեղծութիւնն զինքն այնքան սերտիւ եւ ջերմիւ կապած են ազգային գաղափարին եւ Հայկական մարդասիրութեան զգացմանց հետ, որով անձնական արժանապատուութեան խնդիր եղած է գաւառացի Հայուն համար. տալ որչափ, չատ կամ քիչ. այլ սակայն տալ, ինչ որ կուուի յանուն ազգի, դպրոցի, եկեղեցւոյ, ընկերութեան, յանուն Հայկական գթութեան եւ ողորմածասիրութեան. Զի գաւառացի Հայն արդէն իւր հայրենի վառարանին մէջ ուսած է տալ առատաձեռնութեամբ եւ ողորմիլ աղքատին ու չքաւոր նմանւոյն.

Գաւառացի ժողովրդեան այդ օրինակ տուրքերովն ոչ միայն չինուած են հոս եկեղեցիներ, ազգային կալուածներ, դպրոցներ. այլ նաեւ նոցա չնորհիւ կապրին չատ քիչ նախանձելի կերպով հանդերձ իրենց կցորդներով քահանայք, վարդապետք, առաջնորդք, վանահարք, վանական միաբանութիւնք, ուսուցիչք, ժամկոչք, լուսարարք. եւլն. եւլն. նոցա չնորհիւ կը կրթուին բազմաթիւ ուսանողք եւ օգնութիւն կը գտնեն հոս թշուառ Պոլսեցիք.

Ղալաթիոյ եւ Բերայի եւ այլ մեծակալուած եկեղեցիք իրենց գոյութեան օրէն ցարդ կը տեսնենք թէ գաւառացի Հայոց լումաներու չնորհիւն այնքան ճոխացած են. Թէեւ ոչ ոք կուրանայ թէ մեր մեծազօր ամիրայք եւ մեծատուն Հայեր չեն նոցա ճոխացման նպաստած. Եւ սակայն նոյն իսկ այդ բազմողորմած ամիրայք իսկ գաւառացի էին. Եւ Պոլսոյ մեծատանց դպրոցն մեծամասնութիւնն ալ գաւառացի է. Այլա գաւառացին թէ Պոլիս գալը թէ գաղթելը ո՞րքան օգտակարեր ոչ միայն Պոլսոյ Հայուն համար անպատուաբեր, վնասաբեր կամ աւերիչ բեռ մ'եղած է, այլ ընդհակառակն Պոլսոյ Հայուն համար հարստութեան, պատւոյ, չահու նոր աղբիւր մը, նոր ոյժ մ'է եղած. Պոլսոյ Հայուն զարգացման աւելի ուժգին մղում մ'է տուած.

Արդարեւ գաւառացի Հայը Թողած է իւր հայրենիք, իւր տնակ, իւր վանք, իւր եկեղեցի, իւր բարեխօս եւ մուրատատու սուրբերն ու սրբուհիները, Թողած է իւր զաւակներ, իւր կին ու ընտանիք անխնամ, իւր դաչտերն անմչակ, իւր երամակներն անհովիւ, իւր այգին, իւր պարտէզ, դաչտն ու կալն աւերակ, իւր մանկութեան անդենի կրթութեան. Այլ Պոլսոյ մէջ սիրով վճարած է իւր լուման եկեղեցւոյ, դպրոցի, ընկերութեան, աղքատի, լուսաւորութեան ի նպաստ. տարիներով իւր սիրական նշանածին, իւր նորոյն, իւր մօր, քրոջ, եղբօր եւ այլ սիրականաց պատառ մը Թուղթի, նամակի մը գին, խաղալիկի մը գին չէ վճարած կամ վճարել չէ յարմարած, սակայն Պոլսոյ աղքատիկ աղայոց դասադրոց դպրոցական սիրոյն համար իւր հացագին լուման չէ զլացած. Գաւառացին թէ ինքն հոս եւ թէ իւր սիրականներն հոն, հայրենեաց ի գիրկ, ցնցոտիներու մէջ դողացուցած, ցամաք հացի կարօտը քաշած ու քաշել տուած է, ինքն հոս խաներու անկիւնը աղտոտ կեղտոտ ապրած է. բայց հոս եկեղեցւո ճոխ զարդերը, քահանայից չուրջառը, դպրաց չապիկները, ազգային հանդիսական խնճոյքները, ազգային տուրքերը վճարած է. իւր եպիսկոպոսներուն ճակատը ոսկեհուռ եւ մարգարտեայ ... (խոյր) զարդարած է. Պոլսոյ աղքատաց գանձանակները լցուցած է իւր լումային կաթիլներովը. Ինչ որ գաւառացին իրեն համար չէ գիտցած ու չէ կրցած ընել, զայն ըրած է Պոլսեցւոյն համար. Թէեւ Հայն ամէն ուրեք Հայ է, եւ պէտք է օգնէ իրարու առանց տեղւոյ եւ անուան խտրութեան.

Ուրեմն Պոլսոյ մէջ գաւառացի Հայը՝ մեզ Պոլսեցւոց համար յոյժ կարեւոր, օգտակար, պատուաբեր, ուժաբեր տարր մ'է եղած. Այո՛, գաւառացի Հայը՝ կերպով իւիք՝ Պոլսոյ Հայուն մէկ կթան կովն է եղած, խուզելի մէկ ոչխարն է եղած. Նորա կաթն ու բուրդը պարբերաբար կ'առնունք եւ միսը կը թողունք յաճախ անհովիւ, անտէր, անմխիթար. Անհովիւ՝ իւր փարախին ու դաչտին մէջ, անխնամ՝ իւր խանին մէջ, աննախանձելի եւ անչուք՝ իւր դասակարգին եւ ընկերութեան մէջ.

Հոս անիրաւութիւն է անչուշտ ի մեր չհանելն Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց եւ Ազգանուէր ու Դպրոցասէր Հայուհեաց՝ ի նպաստ գաւառացւոց զարգացման համար ըրած ջանքերն ու չայլած դրամներն. սակայն խոստովանինք ալ թէ այդ ջանից եւ դրամոց մեծ մասը նորէն Պոլսոյ մէջ գաւառացի Հայն է որ կը վճարէ. Ո՛չ ոք կ'ուրանայ Ս. Կիլիոյ Յանձնաժողովոյ հսկայական աշխատանքներն, գաւառացի սովելոց հաց եւ ալիւր հասցնելուն, եւ զայն վերահաս վտանգէն փրկելուն համար. սակայն դարձեալ սա եւս խոստովանինք թէ նոյն իսկ այդ սովելոց նպաստին մէջ գաւառացի Հայը իւր մեծագոյն բաժինն ունեցած է.

Գաւառացի Հայը՝ Պոլսոյ Հայուն յառաջդիմութեան, օգտին համար իւր ըրածը գիտնայ թէ ոչ, թէեւ գաւառացին հոս եղած է՝ նման այն բարերար գետոյն՝ որ իւր հանդարտ հոսանքովը ուրիշ որ անցնի միշտ իւր ետեւ, իւր չուրջ կը թողու ոռոգեալ արգաւանդ հողեր, կը ծածկէ զայն ս առատ հունձքերով, եւ ինքն կ'երթայ կ'անհետի կամ ընդարձակ ծովու մը մէջ կամ կը թաղուի աւազին տակ, առանց գիտակցութիւնն իսկ ունենալու իւր գործած բարերար արգասեաց մասին. սակայն մեզ կը մնայ գիտնալ եւ ի վեր հանել թէ Պոլսեցի Հայն ալ ըրած է իւր գիտակցութեամբն ինչ որ պէտք էր, հարկ էր ընել ի յառաջդիմութիւն եւ ի բարւոքումն գաւառացի Հայուն, որ թէեւ պանդուխտ տառապեալ, թշուառ, այլ սակայն պահած է իւր ազգային գոյութիւնը, պահած է իւր երկրի սեպհականութիւնը ու հարց ժառանգութիւնն.

Գալ անգամ պիտի խօսինք նկատմամբ Պոլսոյ Հայուն ըրածին եւ ընելիքին՝ ի նպաստ գաւառացի Հայուն.

Ա.

ՄԻՒԹԷՖԵՐՐԻԳԱ

—Ալէմանիա սէֆիրի Մ. Ռատովից՝ էվվէլքի կիւն Մէճզուէն Ալէմանիատա վագը հայտէյլպէրկ գաբլըճալարընա ազիմէթ իթմիշ տիր.

—Ցիւն Ալէմանիատան չէհրիմիզէ 104 սանտըգ Մաւզէր թիւֆէնկի վիւրուտ իթմիշ տիր.

—Մէճզուէն Ալէմէքեթի ճանիպինտէ պուլընան Պէլճիգա սէֆիրի Մ. Պօրխկրավ՝ տիւն չէհրիմիզէ ավտէթ էյլէմիշ տիր.

—Միւշավիրը խասս բիւթճէսինի հաֆզ օլան վէ կէչէն չարշէնպէհ կիւնիւ Տէրսաատէթէ վիւրուտ իտէն Ալէմանիա Նաֆիա նէզարէթի միւհէնտիսլէրինտէն Մ. Ժէտէք՝ Շարգ չըմէնտիֆէրլէրինի թէֆթիշ վէ խաթթը մէզգիւրըն թէճարէթ նօգթաի նազարընտա գըյմէթ ու էհէմմիյէթինէ վէ իսթիգպալինէ տաիր պիր րաբօրթօ թանզիմ իթմէք իւզրէ Տայչ վէ Շեթամպանըն պանգալարը թարաֆընտան Տէրսաատէթէ կէօնտէրիլտիկի, վէ մումաիլէյհին իչպու մէմուրիյէթինին՝ Պարօն Հիրշին հաֆզ օլըղը իմթիյազը ֆիրուխթ իթմէք հագգընտաքի թասավվուրընա միւթէալլիգ պուլընտըղը՝ ռիվայէթ օլընըյօր.

—Իզմիրին Խուտի կազէթասընտա «Վանշիանէ պիր ճինայէթ» սէրլէվհասըյլա աթիտէքի ֆգրա օգունմըշ տըր.

«Գատիփէ գալէսինին արգա ճիհէթինտէքի սու մաղազալարընըն պիրինտէ 15—16 եաշընտա պիր Խըրիսթիյան չօճուղըն մայթթըլէն եաթմագտա օլտըղը ապրիլին 29ըննճը կէճէսի բօլիս թարաֆընտան խապէր ալընարագ, միւսթանթիգ վէ ատլիյէ թապիպի ճէլպ վէ Ալի Նուրէտտին պէյլէր մահալը ճինայէթէ կիտիպ քէշֆ ու մուայէնէսինի իճրա իթմիշլէր տիր.

«Իտիլէն քէշֆտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, զէվալլը ճըղըղ՝ էվվէլա պօղազընտան քէսիլէրէք գաթլ իտիլմիշ վէ սօնրա տա պիլէքլէրի գաթ իտիլիպ էլլէրի ալընտըղը կիպի, այագլարընըն թօբուգլարընտան իլէրիսի վէ աւէթը թէնասիւլիյէսիլէ պէրապէր հայալարը գաթ իտիլիպ չըգարըլմըշ, վէ զաւալլը չուճուգը տըր քի, պու ամէլիյաթը վահշիյանէ իճրա իտիլիրքէն սօնրա բէօսթէքիւէն էքի տէ սթավրօզ եաբըլարագ խաթթուըն իւզէրինէ վէ եանըրնա վազ իտիլմիշ տիր.

«Իտիլէն թահգիգաթտան մազթուլըն իզմիրթէմէլիյանէ պօղազընտա Գօսսապ Թօտօրինին չըրագը Վասիլ նամընտա պիր չախս օլտըղը, վէ ութամբըլա պ ր հաֆթա պէրու գավկալը պուլընտըղը անլաշըլմասըյլա, մէրգում Թօտօրի իլէ սաիր չիւպհէլի օլան պիր գաչ գասապ տէրտէսթ իտիլիպ թահգիգ թէվգիֆէ ալընմըշ տըր. Պու ճինայէթին հէր հալտէ պիր էսէրը ինթիգամ օլտըղը՝ ճինայէթին սուրէթը իճրասընտան վէ գաթիլին գասսապ պուլընտըղը տա էլէրիլէ ալագալըրընըն սուրէթը գաթընտան անլաշըլըյօր.»

ՊԻՐ ՍԻՅԱՀԻ ՎԷԼՎԷԼԷՆՏԱԶ

Պիր վագըթտան պէրու եաշընըզ սինիր խասթալըգլարընտան, վէ միւխթէլիֆ թավըր ու հարէքէաթըրըզ վէ միւճէուտըզըն տէբէճէի սըհհէթի իւզէրինէ արըզ օլան պիր թէէսիրը միւխարրիպտէն պահս օլընմագտա տըր.

Հէր թարաֆտա սըթաթիսթիգ ճէտվէլլէրի թանզիմ իտէնլէր էհալինին թէզայիւտէն վէ թէնէզզիւլ իթմէսինտէն տօլայը բէֆը սէտտա իտիյօրլար. Պունըն սէպէպի գան պօզուգլըղը օլուպ, օթ խըլասասընտան իչէքճիլիգ օլընմըշ օլան Բօգ Լըչօ չուրուպլըն եանը գան թէմիզլէյէճէք իլաճըն միւավինէթինէ միւրաճաաթ իթմէք, պու կիւնքի կիւն բէք գըյմաթէ միւգթէզիյաթը հալտէն սըգըլմըշ տըր. Մէզքիւր չուրուպ՝ գուվվէթ վէրիճի վէ գան թէմիզլէյիճի խասսէլէրիլէ, գանա՝ գայա իթմիշ օլտըղը գուվվէթի վէրիր վէ զաաֆը պէտէնի սէրիան ւէֆ իտէր.

Մէզքիւր իլաճըն թէհլիքէլի օլան սախթէլէրինտէն սագընմագ իչիւն Փօրտօսա Սէնթ Փօլ'էրին սօգաղընտա 164 նօմէրօտա էճզահանէ Մ. Լըչօտան ալէթ միւֆիտ պիր բիսալէյի իսթէմէլի տիր. Մումաիլէյհ՝ գիզըր օլընան բիսալէյի մէճճանէն կէօնտէրիր.

(Իլան սահիֆէսինէ միւրաճաաթ օլընա)

Կէչէն սալը կիւնիւ Պէրլինտէ ագտը իճթիմա իլէ Անատօլու չըմէնտըֆէրլէրի շիրքէթի ինշաիյէսինին 4½ միլեօն մարգ սէրմայէ իլէ թէշքիլինէ, վէ մէրքէզը շիրքէթին Ֆրանգ ֆօրթ չէհրինտէ պուլընմասընա գարար վէրիլմիշ, վէ մէճլիսը իտարէսի ազալըղընա զօնթ Ֆիլիբ Վիթալիս, Մ. Ալպէրթ Վիտէրման, Մ. Ֆիլիբ Հօլմէլման, վէ մէճլիսը նէզարէթ ազալըղընա տախի Մ. Ժօրժ Սիմէնս, զօնթ Ժօրժ Վիթալիս, միւհէնտիս Մ. Թիւտօն, Մ. Ալֆրէտ Գաուլլա վէ Մ. Մօրիս Պաուսէր, տօգթ. Քիլեան Սիմաուէր, Մ. Մարգ Կօլմթմիթ վէ տէմիր եօլու տիրէքթօրը Մ. Էշբաուէր ինթիխապ օլունմուշլարտըր։

Մէմուաթա կէօրէ, Անատօլու չըմէնտըֆէրլէրինին ինշաասընը տէրէօտէ իտէն Մ. Վիթալիս՝ թէտարիքաթը էվվէլիյէյի իքմալ իթմիշ, վէ խաթթըը մէզքիւրըն ինշաաթընա պաշլանմաք իչիւն իգթիզա իտէն մէմուրլարը Ալէմանիատա թէտարիք էյլէմիշ տիր։

—

Եունան վէքիլի ազտը բրէնս Գօնսթանթին՝ կէչէն սալը կիւնիւ Վիէննատէն միւվասէլէթ իտուպ, սիթասիօնտա Ալէմանիա իմբէրաթօրընըն վալիտէսի իլէ քէրիմէլէրի բրէնսէս Վիքթօրիա վէ բրէնսէս Սօֆի (Նիշանլըսը) վէ բրէնսէս Մարկէրիթ թարաֆընտան իսթիգպալ օլունմըշ տըր։

—

Կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Ժէնէրալ Պուլանժէ՝ Լօնտրատա Ինկիլթէրա վէլիահտը բրէնս տը Կալ իլէ թագտիմ օլունարագ կէօրիւշմիշ տիր։ Պուլանժէնին աղըրճա խասթա պուլընտըղը հավատիսի թէքզիպ օլունմըշ տըր։

—

Իրան Շահը թարաֆընտան Եունան բէհիր վիւքէլասը Մ. Թրիգուբիյէ Շիր ու Խուրշիտ նիշանընըն 1ինճի րիւթպէսի իհտա օլունմըշտըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—Տիւնքի Սէլամլըգ ալայը Համիտիյէ ճամիսինտէ իճրա պույուրուլուպ, րէսմի մէզքիւրը սէյր ու թէմաշա իթմէք իչիւն Աւսթրիա սէֆիրի Պարօն Գալիս, սէֆարէթ պաշ թէրճէմանը Պարօն տը Գալ, Աւսթրիանըն Սօֆիա բօլիթիգա մէմուրը Մ. տը Պիւրիան, Գրէտի Լիօնէ պանգասը միւտիրի Մ. Լանկ վէ 50 գատար էճնէպի սէյահլարը ճէպը Հիւմայուն տախիլինտէ հազըր պուլընմըշլար, վէ մայէթը Սէնիյէ էրքեանը հարպ ֆէրիգի Րիզա բաշա հազրէթլէրի վասըթասըյլա իլթիֆաթը հազրէթը Բատիշահիյէ նաիլ օլմուշլար տըր։

Սէլամլըգ րէսմինտէն սօնրա Պարօն Գալիս իլէ, Պարօն տը Գալ վէ Մ. տը Պիւրիան հուզուրը հազրէթը Շէհրիյարիյէ գապուլ պույուրըլմըշլար տըր։

—Ինկիլիզ տաինլէրինին Լօնտրատա պուլընան գօմիթէսի՝ հէնուզ պէտէլլէրի թէսվիյէ օլընմամըշ օլան 1873 իսթիգրազ թահվիլաթընը ախիրէն պաւրատէ Սէնիյէ թաստիգ պույուրըլան թահվիլաթը ճէտիտէ իլէ միւպատէլէ իթմէյէ մէմուր օլմուշ տըր։

—Սթամպօլ ճիհէթի հավա կազը գումբանեասընըն Ինկիլթէրատա սըբարիշ իթմիշ օլտըղը 4000 թօնիլաթօ կազ պօրուսընըն 600 թօնիլաթօլըղը էվվէլքի կիւն չէհրիմիզէ վիւրուտ իթմիշ օլուպ, գարիպէն ֆէրշ ու վազընա պաշլանաճաղը վէ պուսէնէ ինշաաթըն իքմալ իտիլէճէյի իշիտիլմիշ տիր։

—Տուլունը Ուտամիյէի Օսմանիյէ իտարէսի միւտիրի մուավինի Մ. Ժիրօնըն ախիրէն վէֆաթը միւնասէպէթիյլէ, իտարէի մէզքիւրէ սըրքեաթիպը ուտամիսի Մ. Նօալէ՝ 100 լիրա մաաշլա միւտիր մուավինլիքինէ, վէ մէճլիսը իտարէ քեաթիպը խուսուսի Մ. Քինէ տախի սըրքեաթիպլըղը ուտամիյէ թային գըլընմըշտըր։

Մ. Նօալէ՝ գարիպէն պիր մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Պուլկարիսթանա վէ պատէհու մէճլիսինէ Եվրօպայա կիտէճէք, վէ ավտէթինտէ մէմուրիյէթը ճէտիտէսինի իֆա էյլէյէճէք տիր։

—Տու ունը Ուտամիյէ իտարէսինին կէչէն սալի հասըլաթը 71200 լիրայա պալիղ օլմուշ, վէ կէչէն սէնէ սալի հասըլաթը իսէ 70000 լիրատան իպարէթ պուլընմըշ տըր։

—Սէլանիք վիլայէթինտէ Գաթէրին գազասընտա 15 սէնէտէն պէրու իճրայի շէգավէթ իտէն վէ եագմաճըլըգ ճան պըրագմայան գարթան Տօլու նամ հայտուտ՝ ախիրէն բօլիսլէր սիլքինէ իտխալ գըլընան Ջարգալէ նամ քիմսէ վասըթասըյլա գաթլ իտիլմիշ վէ մէրգումա միւքեաֆաթ օլարագ 30 լիրա վէրիլմիշ տիր։

—Ախիրէն Բիրէ լիմանընա 200 գատար Աւսթրիալը սէյյահ վիւրուտ իթմիշ օլուպ, պունլար Աթինանըն աասարը աթիգասընը զիյարէթտէն սօնրա Տէրսաատէյէ կէլէճէքլէր տիր։

—Իրան տէվլէթի վիւքէլասընտան պազըլարը միւսաֆիրէթէն Տէրսաատէ կէլէճէքլէրինտէն, միւշարէլէյհիմէ Սթէնտատարի Իրան սէֆարէթխանէսինտէ միւսաֆիր իթմէք իւզրէ Իրան սէֆիրի Մօհսին Խան հազրէթլէրի էվվէլքի կիւն մէզքիւր Սթէնտատարի սէֆարէթխանէյէ նագլ իթմիշ տիր։

—Գաստամօնի վիլայէթինտէ Ալաճամ նամ մահալտէ թիւթիւն գաչագճըլարը իլէ Րէժի գօլճըլարը պէյնինտէ միւսադէմէ վուգու պուլուպ, թարաֆէյնտէն պիր չօգ քէսանըն մէճրուհ օլտըղը վէ հաթթա եօլճուլար տախի պուլընտըղը՝ մահալը մէզքիւրտէն խաբէր ալընմըշ տըր։

—Իսքիւտար միւթէսարրըֆը Պահրի բաշա հազրէթլէրի՝ Գատըքէօյինտէ պազը գազինօլարտա օյնանըլան թօմպօլա վէ սաիր գումար օյունլարընըն մէնի իչիւն լազըմ կէլէնլէրէ էմր վէրմիշ տիր։

—Աթինատա նէշր օլընան Բուլէնէչի– կազէթասընըն ալաֆր. մայիս 13 թարիխլի նիւսխասընըն մէմալիքը Շահանէյէ տուխուլի թահթը մէմնուիյէթէ ալընմըշ տըր։

ԳՕՆՍԷՐ

Մայիսին 7նճի կէլէճէք բազար կիւնիւ սաաթ 6½տա Պէյօղլընտա Թէօթօնիա սալօնընտա Ջուհաճեան Տիգրան էֆ. թարաֆընտան թէրթիպ օլընարագ Քնար Ընկէրութիւնը վէ տիկէր զէվաթը մուսիգաշինասան մարիֆէթիյլէ վէրիլէճէք գօնսէրին բրօկրամը տըր։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
ՁԱՅՆԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾԻԱԿԱՆ
ՏՈՒԽԱԼ
Ի ՏԻԳՐԱՆ ԷՖ. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆԷ

Աջակցութեամբ ՔՆԱՐ Երաժշտական Ընկերութեան, Տիկին Տ'Ալեսիօյի, Տիկին Ե. Տէհնազարի, արուեստասիրաց, և աշակերտուհեաց սմանց։

Կիւրակէ ցերեկ, 7/19 Մայիս 1889, ի ժամ 1½ Ը. Ե.

Ի ՍՐԱՀ ԹԵՕԹՕՆԻԱՅԻ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԱՐՇ ՀԱՄԻՏԻԷ, Նուագախումբ

ՕԼԻՄՊԻԱ, Նախերգ » Տ. Ջուհաճեան

ԹՐԻՕ, ջութակ, ջութակոնցել եւ բիանօ — Ռայսիկեր

ՏԻՆՕՐԱ, բիանօ (Տ. Ե. Տէհնազար, Օր. Ե. Մարտիրոսեան) ընկերակցութեամբ նուագախմբին — Մէյերպէր

Ա. ՍԵՐԵՆԱՏ ՏԸ ՊՐԱԿԱ, պիտի երգէ Տիկին Տ'Ալէսիօ ընկերակցութեամբ ջութակոնցելի եւ բիանօյի

Բ. ԷՊՈՒՏԻԱԹ ԵՒ ՋԷՄԻՐԷ, պարերգ արաբական, նուագախումբ — Տ. Ջուհաճեան

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՔԱՊՐԻՍ ՊՐԻԱՆ, բիանօ, Օր. Մարտիրոսեան ընկերակցութեամբ նուագախմբին — Մէնտըլ

ՍԷՊԹԻՒՕՐ, (Մէնիւէ–է–ֆինալ) — Պէթօֆէն

ՌԱՊԷԼ–ԹՈՒՍ, Ռոմանս, պիտի երգէ Պ. Ե. Օգոստինոսեան — Տ. Ջուհաճեան

ԷՊՈՒՏԻԱԹ ԵՒ ՋԷՄԻՐԷ, Բօբուրի, նուագախումբ — Տ. Ջուհաճեան

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ
ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 17 մայիս

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	099-1/8
Օսմ. էսհամը աչըլըշը	17-
» » գաբանըշը	17-
» » Սէրի Ա	29-1/4
» » » Գ	17-1/2
» » » Դ	16-7/8
Օթօման 1871	94-1/4
Օսմանլը Պանգասը	12-
Րուսիա իսթիգրազը	103-1/4
Մըսըր տայ. մուլթաճըմէ	94-1/4
» իմթիյազլը	103-5/8
Տայրա Սանիյէ Մըսըր	86-1/2
Բօյլըտ իսթիգրազը	105-
Մուճատիլէ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-40

Բարիզ 17 մայիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % Փր.	87-47½
» » 4½ %	105-35
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլըշը	17-30
» » » գաբանըշը	17-12½
Միւթէտավիլէ	
Սէրի Գ.	17-75
» Դ.	17-10
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	68-62½
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	-
» Պանգասը	655-75
Գրէտի Լիօնէ	685-
Գրէտի Ֆօնսիէ	1341-25
Գօնթուար տ'էսգօնթ	77-50
Սիւվէյիշ ագսիօնը	2365-
Րուսիա 5 % 1877	-
Իթալիա էսհամը	97-90
Մըսըր ֆօնտ. մուլթաճըմէ	466-25
Եունան 5 % 1879	478-75
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-19

Վիէննա 17 մայիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	118-60
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	36-90

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Խազ. ուտ. տիւն ագչ. գար.	18-20
» » » էն եւքսէք	18-37
» » » էն աշաղը	18-20
Գու սապուն աչըլըշը	18-26
Իսթիգրազը սախիլի տիւն գար.	46-38
» » » էն եւքսէք	47-30
» » » էն աշաղը	46-38
» » » աչըլըշը	47-03
Մըսըր մուլթաճըմէ գար.	-
Գու սապուն աչըլըշը	-
Սէրի Ա.	29-10
» Գ.	17-20
» Դ.	18-26
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	69-50
Աղչէ ֆարգը	7-
Րէժօր Կրչ.	-
Հէվալէսիզ »	22-½

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	ք.ք. 9-10
Սթամպօլ պանգասը	7-30
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-33
Թրամվայ	4-90

ԱՃՔԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. Լիրասը 100 գըռ.տան	Ղըռ. Բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-32
Մէթալիք »	102-
Պէշլիք »	104-
Ալթըլըգ »	104-
Ինկիլիզ Լիրասը	110-30
Ֆրանսըզ ալթունը	87-36
Բօլ	80-50
Գրէմիցա ալթունը	81-20
Գարտօն գայմէսի	08-46

ԹԱՄՖԻՅԷ ՔԷՏԱՂԸՏԸ

20) Լիգ քեաղըտ	-
50) » »	09-
100) » »	-
500) » »	-
1000) » »	08-30
10000) »	-

ԻԼԱՆԱԹ

Տէրը Ալիյէտէ Մահմուտ Բաշատա Հավուզլը խանընտա սաքին թիւճճարտան Ալէգօ Ավրանըն իլանը իֆլասընա իքինճի մահքէմէի Թիճարէթտէն հիւքմ օլունարագ, խուսուսաթը իֆլասիյէսինին րուիյէթ ու թէսվիյէսի զըմընտա մահքէմէ պաշ քեաթիպի իզզէթլու Ասիմ պէյ էֆէնտի իլէ Խանչէր Սիմօն էֆէնտի էսալէթէն սինտիգ թային գըլընմըշ օլտուգլարընտան, միւֆլիսը մէզքիւրտէն ալաճաղը օլանլարըն գանունը թիճարէթին 199 վէ 200ինճի մատտէլէրի մուճիպինճէ, թահգիգը տույուն իչիւն իշպու 1305 սէնէսի մայիսընըն 8ինճի բազար էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն 20 կիւն զարֆընտա սէնէտաթընը սինտիգ էֆէնտիլէրէ թէսլիմ էյլէմէլէրի վէ միւտտէթը մէզքիւրէ ինգըզասընտան սօնրա 3 կիւն զարֆընտա ժիւժ գօմիսէր էֆէնտի հուզուրընտա կէլէրէք ալաճագլարընը իսպաթ վէ թաստիգ իթմէլէրի իլան օլունըր։

Տալրէի էվգաֆը հիւմայուն խատէմէ վէ օտաճըլարը իչիւն իմալ իթտիրիլէճէք 42 թագըմ էլպիսէնին պէհէր թագըմը մա մէսարիֆը ուսթաթիյէսի 39 ղրշ. 30 բարատա թալիպի էօհտէսինտէ պուլընըպ, վէ չէհրը մայըսըն 8ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 9ա գատար հէր գաչ բարա վէ էրթէսի սալը կիւնիւ քէզալիք սաաթ 9ա գատար 100տէ 5 թէնզիլ օլունըր իսէ գապուլ օլունըպ, անտէն սօնրա թէնզիլ գապուլ իտիլմէյէճէքկինտէն, նօգսանըյլա իմալ իթմէք իսթէյէնլէրին մէճլիսը իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

4 մայիս 305 — 3—2

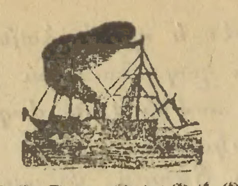

ԽԷՏԻՎԻԱԼԷՅԷ ՎԱՊՕՐԼԱՐԸ
ԻՏԱՐԷՍԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթլէ Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ սիւրաթ բօսթասը։

Բէրէյրա գաբտանըն թահթը գօմանտասընտա Տագալիյէ նամ վաբօր 1500 թօնիլաթօ համուլէսինտէ վէ 150 պարկիր գուվվէթինտէ օլարագ ալաֆրանկա մայիսին 22ինճի չարշէնպէ կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 5տէ Տէրսաատէթտէն հարաքէթլէ ՋԱՆԱԳ ԳԱԼԷ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԲԻՐԷՅԷ օղրայարագ բազար էրթէսի սապահլայըն 4 պուչուգ կիւնտէն ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ մուվասէլէթ իտէճէք տիր։

Եօլճու պիլէթլէրի ֆամիլեաճա վէ կիտիպ կէլմէ ալընտըգտա, թէնզիլը ֆիյաթլա ֆիւրուխթ օլունուր։

Վաբօրտա պիրինճի սընըֆ սուֆրա թագըմը, պանեօ օտասը, հէքիմ վէ խըտմէթճի գատըն վար տըր։

Նինէ բօսթաի մէզքիւրէնին ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷտէն հէր չարշէնպիհ սապահըը հարէքէթ իտէն Պէրիյէթիւչ Շամ վաբօրլարը տօղրու ԵԱՖԱյա հարէքէթ իտուպ ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷտէն 14 սաաթտա ՊԷՅՐՈՒԹա վասըլ օլուր, վէ ԹՐԱՊԼՈՒՍ, ՄԷՐՍԻՆ վէ ԻՍԳԷՆՏԷՐՈՒՆա օղրար։

Բօսթաի մէզքիւրըն Գըրմըզը տէնիզէ իշլէյէն վաբօրլարը հէր ճումաա կիւնիւ Պրինտիզի բօսթա չանթասընըն միւվասէլէթինտէն սօնրա Սիւվէյիշտէն հարէքէթլէ, Ճիտտէ, Սուագին, Մասաուա, Հիւտէյտա վէ Ատէն իսքէլէլէրինէ ուղրար։

Եօլճու, մալ վէ էմանէթ խուսուսաթը իչիւն Սթամպօլտա Եմին էօնիւնտէ Քէօբրիւ պաշընտա Եէնի Վալիտէ խանընտա գումբանիաի մէզքիւրըն աճէնթէխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր։

Իշպու աճէնթէխանէ պէտէլի Մըսըրըն պիւթիւն բօսթա իտարէխանէլէրինտէ թէտաուլ օլընմաք իւզրէ բօսթա բօլիչալարը [Մանտաբօսթ] տախի իթա իտէր։

Հէր սընըֆ եօլճու իչիւն Պէյօղլընտա Տօղրու եօլտա 170 նումէրօլու մաղազատէ Մ. Մ. Թօմաս Գուգ վէ էվլատը աճէնթահանէսինէ միւրաճաաթ օլընա։

ՄԷՇՀՈՒՐ
ՄԱՏԱՄ ԱՆՆԱ ՔՍԷԼԱԿԸՆ
ՍԱՉ ՄԷԼՀԷՄԻ

Իշպու մէլհէմ՝ չօգտան պէրու Պուտաբէսթ չէհրինտէ քէօպը չէօհրէթ իթմիշ, վէ թէճրիպէլը միւթէատտիտէ իլէ պիր չօգ ֆայիտէլէրի տախի կէօրիւլմիւշ տիր։

Մէզքիւր մէլհէմ՝ էվվէլա սաչլարը քէօքտէն գուվվէթլէնտիրիր, սանիյէն սաչլարը չօգալթըր վէ ճումիւշլաթըրըր։

Պու խասսէլէրտէն մաատա, հէր նէվի սաչ վէ տէրի խասթալըգլարընը տախի ազ միւտտէթ զարֆընտա բէթամիլէն մահվ ու նապէտիտ էյլէր։

Տէբօսը՝ Տէրսաատէթտէ Օգճուլար պաշը Նօ. 33 Անթուան Տէվլէթեան էճզախանէսի օլուպ, Տէրսաատէթտէ Պաղչէ-Գաբուսընտա գարագօլխանէ գարշըսընտա վագը Աբէլեան Գէորգ էֆէնտինին տէբօզիթօսընտա, վէ Գալաթատա Վօյվօտա գարագօլխանէսի գարշըսընտա վագը Մ. Լէֆաքինին, վէ Պէյօղլընտա Թագսիմ ճիվարընտա Գօսթանթէն Վուչինօնըն, վէ չէհրիմիզին պաշլըճա էճզախանէլէրինտէ ֆիւրուխթ օլունըր։

ՍԱԹԼԸԳ ԽԱՆԷ

Իւսկիւտարտա Թօբխանէլի օղլու ճատտէսինտէ, 6000 արշըն պաղ, մա գույու, մաթպախ վէ չամաշըրլըգ 8 օտա վէ 2 սուֆալը հավի պիր պաղ խանէ ֆիւրուխթ օլընաճաղընտան, թալէպ օլանլարըն մաթպաամըզա միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլընըր։

ԱՆՕՆԻՄ ՊՈՒՉ ՇԻՐՔԷԹԸ ՕՍՄԱՆԻՅԷՍԻ
ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ ՍԹԷՆԻԱՏԱ

ՄԷՐՔԷԶ ՏԷԲՕԶԻԹՕԼԱՐԸ

Մօմխանէտէ Ֆրանսըզ չարշըսընտա.
Սթամպօլտա Սիրքէճի իսքէլէսինտէ.

ՏԷԲՕԶԻԹՕԼԱՐԸ

Պէյօղլընտա Լինարտի սօգաղընտա, Պալըգ բազարընտա, Բանգալթիտէ։
Գալաթատա Միլլէթ խանընտա։
Սթամպօլտա Պաղչէ գաբուսընտա, Սուլթան Պայազիտտէ, Ֆէներտէ վէ Այաթէֆանօստա։
Պէյլէրպէյ Ատատա, Գատըքէօյտէ, Մօտատա վէ Իւսկիւտարտա։
Պէյիւքտէրէտէ, Թարապիատա, Ընթէնիատա, Րումէլի Հիսարտա, Առնավուտ քէօյտէ վէ Թէքմիլ ճիվարլարտա։

Էթ վէ սաիրէյի մուհաֆազայա մախսուս ՊՈՒԶԼԸԳ։

—

Թաամ սուֆրալարընը թէզյին իթմէք վէ սալօնլարը սէրինլէթմէք իչին ՊՈՒԶՏԱՆ ԷՀՐԱՄ [բուրգ]։

Տահա միւքէմմէլ մալիւմաթ ալմագ իչիւն շիրքէթին Գալաթատա Մօմխանէտէ Ֆրանսըզ չարշըսընտա 146 նումէրօտա քէաին մէրքէզ իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ օլունա։

Մասլէյն քիւմէսիկիրի Պօնկօվսքի պէյին րաբօրթօսընտան խուլասա։

1.—Սթէնիատա իմալ օլընան պուզ գավաիտը սըհհիյէյէ մուվաֆըգ օլտըղընտան, քէմալը էմնիյէթլէ սարֆ օլընապիլիր։

2.—Պիլաքիս Տէրսաատէթ վէ ճիվարընտա թօբլանան թապիի գար վէ պուզ՝ նատիր օլուպ, պիր չօգ տա «միքրօպ»լարը հավի օլտուգլարընտան սըհհաթէ մուզիր տիրլէր։

ԳԱՆ ՀԱՅԱԹ ՏԻՄԻՔ ՏԻՐ
Rob Le chaux

Մէշհուր էճզաճը Մ. Լըշօնըն նէզաթէթ էօզիւ իլէ թէրթիպ իթմիշ օլտուղը Րօպ Լըշօ նամ մուալիճէ գանըն թէմիզլէնմէսի իչիւն էն ֆայիտէլի մուալիճէ տիր։

Րօպ Լըշօ սու թէրէսի վէ գըրմըզը սաբարնա իլէ թէրթիպ իտիլմիշ տիր։ Գու մուալիճէնին իչինտէ գաթրան ճիվա պուլընմատըղը թէճրիպէ իլէ թէմիզ օլունուր։ Խասսէթէն իմալ իտիլմիշ մաքինալար վասըթասըյլա հասըլ իտիլէն պուզանը իլէ թէրթիպ օլընան իշպու Րօպ Լըշօ պալըգ եաղընտան վէ չէքիլի մուալիճէլէրտէն տահա ֆայիտէլի տիր։ Մէզքիւր մուալիճէ գուվվէթսիզ չօճուգլարըն գուվվէթինի արթըրըր, գանըն պօզգունլուղունտան հասըլ օլան քէլ, եարա, չիպան, էսքիմիշ էօքսիւրիւք վէ աղըզ վէ պուրուն կիպի մարազլարը քէսմիլէն տէֆ ու իզալէ իտէր։

Սախթէքեարլարտան իճթինապ իթմէք իւզրէ շիշէլէրին իւզէրինտէ իմզամ թէ Ֆապրիգաներն շահատէթ մէօհրիւ վէ Մ. Րօպ Լըշօնըն իմզասը պուլընմալը տըր։

Էճզաճը Մ. Լըշօնըն գամիլ թէմիզլէնմէսի հազըրընտա գալէմ ալմըշ օլտուղը զայէթ լէյյինէ պիր բիւսքիւթ տահի թէրթիպ էյլէմիշ լիւք սէմէրէսի մէճլիսէ իթմա օլունըր։

Փօրտօտա Սէնթ Գաթէրին սօգաղընտա 164 նումէրօլու Մարիօ Լըշօ էճզախանէսի։

Տէրի խասթալըգլարընըն թէտավիսինէ մախսուս օլան Բօմատ Անթի-Տարթրէօզ Լըշօ նամ մուալիճէ տախի մէզքիւր Լըշօ էճզախանէսինտէ պուլընըր։

Սթամպօլտա վէ Պէյօղլընտա Ֆիւչիւքեան պիրատէրլէր, Պաղչէ-Գաբուսընտա 13 նումէրօլու Վէնսան Գասաբեան, Սուլթան-Համամընտա 14 նումէրօլու Պ. Վօնթիցիանօ վէ չիւրէքէաստ, Պէյօղլընտա Տօղրու եօլտա 247 նումէրօտա Գանթիւք պիրատէրլէր, Տօղրու եօլտա 244 նումէրօտա Ն. Թէօտօրիտէս, Տօղրու եօլտա 318 նումէրօտա Եօժէն Տէլլա Սուտա, Տօղրու եօլտա 412 նումէրօտա Մ. Տիւսար, Տօղրու եօլտա 169 նումէրօտա Տէլլա Սուտա, Գալաթատա Մ. Ա. Թիթօս էճզախանէլէրինտէ պուլընըր։

EMULSION SCOTT
(ՍԳՕԴԻ ՕՃԱՌԱԿ)
ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԶԱՒՏ ԻՒՂ
Իփօֆօսֆիթ տը շօվ է սօտը իլէ
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՕԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ անսրաժահամ է

Մօրիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիբօֆօսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, անուժ համ ու հոտ ունի, գիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1889 ապրիլին 1ինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

Ատալարտան հարէքէթ

Սը. Տք.

11 30 Պ. Ատա, Մալթէբէ։
12 Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը։
12 45 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը [Պ. Ատատան 1.30տա]։
7 30 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը, Գատըքէօյ։ [Պէյլէրպէյ Ատատան սաաթ 8.15տէ]։

Քէօբրիւտէն Ատալար ճանիպինէ

2 15 Գատըքէօյ, Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
9 45 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
10 45 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա։
11 05 Մալթէբէ, Պ. Ատա

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարտան հարէքէթ

11 30 Պ. Ատա, Մալթէբէ։
12 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը։
7 45 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը, Գատըքէօյ [Պ. Ատատան 8.30տա]։

Քէօբրիւտէն Ատալար

2 15 Գատըքէօյ, Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
9 45 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
11 05 Մալթէբէ, Պ. Ատա։

ԳԱՏԸՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ		ԲԱԶԱՐ	
Քէօբրիւտէն	Գատըքէօյտէն	Քէօբրիւտէն	Գատըքէօյտէն
Սթ. Տք.	Ս. Տք.	Սթ. Տք.	Ս. Տք.
12	12	12	12
12 45	12 45	1	1
1 30	1 30	2	2
2 15	2 15	3	3
3	3	4	4
3 45	3 45	5	5
4 30	4 30	6	6
5 30	5 30	9	9
9 15	9 15	10	10
10	10	11	11
10 45	10 35	12	12
11 30	11 20		
12	12		

Բամազանը շէրիֆին պէչինճի կէճէսինտէն իթիպարէն իքիմի պէչինճի կէճէսինէ գատար հավա միւսաիտ օլտուղը վագթ կէճէլէրի սաաթ 1.30տա Գատըքէօյիւնտէն պիր վաբօր հարէքէթլէ քէօբրիւյէ ուղրամաք վէ քէօբրիւտէն սաաթ 3տէ հարէքէթլէ Գատըքէօյիւնէ ավտէթ իտէճէք տիր։

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իզմիտ չըմէնտըֆէրի էօտուղլարըն միւնասէպէթլէ

Քէօբրիւտէն

Սը. Տք.		Գթը. Նօ.
1 10	Իզմիտէ կիտէն	2
2 30	Բէնտիքէ կիտէն	4
4 50	Պիլա թէսատիւֆ	
7 05	Իզմիտէ կիտէն	6
8 10	Բէնտիքէ կիտէն	8
10 25	Բէնտիքէ »	10
11 30	Բէնտիքէ կիտէն	12

Հայտար Բաշատան

12 45	Բէնտիքտէն կէլէն	1
1 50	Բէնտիքտէն կէլէն	3
3 55	Իզմիտտէն կէլէն	5
5 30	Բէնտիքտէն »	7
7 25	Պիլա թէսատիւֆ [1]	
8 40	Պիլա թէսատիւֆ	
11	Իզմիտտէն կէլէն	9
12	Բէնտիքտէն կէլէն	11

ԳԱՐԼԸՄԱՆ ՎԷ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿ
ՄԱՂԱԶԱՍԸ
ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՊԷՕՅՈՒՔ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆԸՆՏԱ
ԻԹԹԻՀԱՏ ՔՕՍԹԱԽԱՆԷՍԻՆԻՆ ԻՍԹ ԳԱԹԸՆՏԱ

Մէզքիւր մաղազատա հէր նէվ պէյազ չամաշըր, գատընլար իչիւն մանթօլար, չօճուգ էլպիսէլէրի, եաղմուր ֆիօթիւնլար, գօրսէլէր, ճէհէզ իչիւն չամաշըրլար, նագըշ իշլէմէլէրի, էնվաի չօրապլար, մէնտիլլէր վէ սաիր պու կիպի մալլար զիյատէ էհվէն ֆիյաթլա ֆիւրուխթ օլունըր։

Քեաֆֆէի ալէլ ճինստէն օլան պու մալլար Թօրտօն վէ բէրաքէնտէ սաթըլըր։

Պու մալլար Վիէննա վէ Պէրլինտէ խուսուսի ֆապրիգալարտա իմալ օլունըպ, Ինկիլթէրա, Իթալիա վէ Եվրօպանըն սաիր մէմլէքէթլէրինտէն տախի մալ ճէլպ օլունըր։

Եէնի պէտէլի բօլիչա վէ եօխսա բօսթա բուլը իլէ կէօնտէրիլիր իսէ, թաշրալարտան վագը օլան սըբարիշլէր տախի իճրա օլունըր։

Պէյէնիլմէյէն մալլար կէրի ալընըր ազ-չէօք իւճրէթի ալընմազ։

Գատընլարա մախսուս գուսուրլէթ օլմագ իւզրէ մէզքիւր մաղազա՝ քէմալ ճեհտ տէքեաթ իթմէքտէ օլուպ, պիր պու տէրրէճէ իշինտէ պիր թէրզիխանէ ալտըգ(?) ... իլավէ ալընմըշ օլուպ, բօմբալար իլէ ֆօրմալար իլէ էնվաի էլպիսէլէր տիքիլիր, թէմիզ վէ տիկէր կիպի ուճուզ իմալ գըլընըր։